ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

48-дахи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 61 (13377)
1971 оной мартын 14, воскресени

Сэн 2 мүнгэн

КПСС-эй РАЙКОМУУДАЙ ПЛЕНУМҮҮД

МУХАР-ШЭБЭР

КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй ... пленум боложо, ... арадай ажахые ...–1975 онуудта хүгжөө... жэлэй түсэб тушаа ... XXIV съездын Ди... ...үүдэй проект тухай», ... партийна XXVII ...цийн дүнгүүд ба ай... партийна организацийн ...нууд тухай» асуудал... зүбшэн хэлсэбэ. Тү... асуудалаар КПСС-эй ... секретарь **А. А. Ба...** ...рдохёорнь — партиин нэгэдэхи секретарь ...конев гэгшэд элидхэлнүү... Үнгэрһэн табан жэл ...йон асари ехэ хуби... ...нууд тушаа элидхэлшэд ... КПСС-эй XXIV съез... Директивэнүүдэй проек... хараалагдаһан саашанхи ...нуудые тайлбарилан ...

...элнүүд тушаа үгэ хэ... хүн бүхэн ниитын үй... ашаг үрэ дээшэ... абтаһан продукциин ... үнэ сэн хямдаруулха, ... эмхидхэл һайжаруул...лэн, шухала асуудал... тушаа тогтоо. Тиихэдээ ...түүн ороһото ургамал... тогтууритай баян ур...гбадаг болохо, ажахынуу... материально-техническэ ... һуури улам бэхижүүл...гдөө ажахын мэргэжэлтэ... үүргэ болон харюусалга ... дээшэлүүлхэ шухала гэ...градхалнуудые оруулаа. ... ажахын үйлэдбэри ... хүдэлжэ байдаг хүн ха...даа олон мэргэжэлтэй байха зэргэтэй. Тиимэ хүн хабарай тарилгын ерэхэдэ трактор жолоодохо, сеялкэдэ һууха, хуряалгын захалхалаар, комбайнер болоод хүдэлхэ, үбэлдөө мал харууһалха гү, али дархалха мэргэжэлтэй байгаа хадаа, али зэргын һайн бэлэйб. Ушар тиимэһээ, илангаяа залуу үетэниие али болохоор механизаторай һуралсалда үргэнөөр хабаадуулалсаха хэрэгтэ онсо анхарха саг ерээ гэһэн удхатай хөөрэлдөөн пленум дээрэ болоо.

Мүн тэрэшэлэн, хүдөө ажахын эрдэмтэ мэргэжэлтэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ, харюусалгыень шангадхаха эрилтэ табигдана. Адууһа малай гарзалдаг, ашаг шэмынь бага байдаг, эхэ малай һубайрдаг гү, али ургаса багаар хуряажа абадаг байдал олонхи ушарта мэргэжэлтэдэй дааһан хэрэгтээ харюусалгагүйгөөр, үйлэдбэри эрхилэлгэдэ һэжоргүйгөөр хандадагһаа болоно гэжэ пленум элирхэйлээ.

Пленумдэ хабаадагшад КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект нэгэн дуугаар һайшаагаад, партийна съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгаяа, түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабари амжалтатайгаар дүүргэхэ зорилго хараалһан тогтоол баталан абаа.

Б. ЖАМБАЛОВ,
манай корр.

БАРГАЖАН

КПСС-эй райкомой ээлжээ... пленум «СССР-эй арадай ... 1971 — 1975 онууд... ...хэ тушаа партиин ... съездын Директивэ... ...й проект тухай» асуудал ... хэлсэлгэдэ зорюулаг... Энэ асуудалаар КПСС-... райкомой бюрогой гэшүүндэ ... **Ф. С. Пастухов** ... хэһэн байна.

...нумдэ хабаадагшад юһэ... табан жэлэй үедэ бэе...лэр партиин хараалһан ...ныые үнэн зүрхэнһөө ...жажа байһанаа мэдүүлбэ. ...эй XXIV съездые нэрэ... ...солотойгоор угтахын тү... ...гэрһэн социалис мүры... ...дэлисэ улам үргэдэнэ. ...нь, Онёогой леспромхо... хүдэлмэришэд байгша ... түрүүшын кварталай тү... ... үлүүлэн, 1.000 кубометр ... бэлэдхэхэбди гэжэ социа... ...лга абаһан байгаа гэжэ ... предприятиин директор ... Мясников хэлээ. Харин ...шадай габшагай, эрмэл... ...тэ хүдэлмэриин ашаар ... гадуур 4.000 кубо... ... бага бэшэ модо бэлэд... ...арга боломжотой байһа... ...эдэхид элирхэйлээ.

...гэй ажалшадай эдэбхи ... улам бадаржа, габша...шалай бүри эршэдэжэ байһан тушаа Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ **Л. Б. Раднаев** тогтобо. Тус ажахын гэшүүд гүрэндэ мяха, һү худалдаха нэгэдэхи кварталай түсэб болзорһоонь урид дүүргэһэн тушаагаа мартын 6-да элидхээ.

Пленум хоёрдохи асуудал зүбшэн хэлсээ. «Областной партийна XXIV конференциин дүнгүүд ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудалаар КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **В. П. Шабагоров** элидхэл хэһэн байна.

* * *

«СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект тухай», мүн областной партийна XXVII конференциин дүнгүүд тухай асуудалнуудые зүбшэһэн партиин райкомой пленум Хяагтын, Хойто-Байгалай, Ахын, Хурамхаанай, Бэшүүрэй, Баунтын болон бусад аймагуудта боложо үнгэрөө. Пленумүүдтэ хабаадагшад КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые бүримүһэн һайшаагаад, саашадаа бэелүүлхэ зорилгоёо хараалһан байха юм.

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ХОНОГОЙ МЯНГАН ГРАММ

«Октябрьский» совхозой малшад үбэлэй сагта үхэр малаа шахан таргалуулга шэнэ гуримаар эмхидхэдэг болонхой. Мал дулаан байра соо, уяанда, газаа гарангүй байлгагдана. Байра соохи хүдэлмэринь оньһожоруулагданхай, автомат аргаар мал уһалагдана.

Арба хоноод лэ буруунууд шэгнэгдэдэг. Февралиин һүүлшын арбан хоногой шэгнэлгэдэ дайралдаһан 15 толгой буруунай дунда зэргын шэгнүүр 309 килограмм хүрэбэ. Тиигэжэ сүүдхэдэ толгой бүриин шэгнүүр 1000 грамм нэмэһэн болоно.

Мүнөө «Октябрьский» совхоздо 196 толгой мал шахагдажа байна.

Март һарын һүүлээр нэгэ бүлэг үхэр толгой бүриин дунда зэргээр 350 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр гүрэндэ тушаагдахаар хараалагдана. Энэнь КПСС-эй съездэ малшадай ажалай бэлэг болохо юм.

Эндэ хамтадаа 6 хүн хүдэлмэрилнэ. Тэдэниие коммунист Ц. Х. Мункуев ударидана.

А. ЕЛИСЕЕВ.

Зэдэ.

ХОЁР ҺАРЫН ДҮНГӨӨР

Байгша оной нэгэдэхи кварталай даабариһаа гадуур 10 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ. Жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн үүсхэл Хандагатайн леспромхозой хүдэлмэришэд гаргаһан юм. Мүнөө мастерска участок, бага комплексно бригаданууд, автомашинын экипажнууд түлэг мүрысэжэ байна.

Энэ түрүү коллективэй гаргаһан үүсхэлые «Забайкаллес» комбинадай бэшэшье леспромхозуудай хүдэлмэришэд халуунаар дэмжэжэ, ехэ модо бэлэдхэхэ зорилготойгоор дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан. Тэрэнээ бодото дээрэнь бэелүүлхын тула яһала оролдожо хүдэлнэ. Түрүүшын хоёр һарын дүн согсолон гаргаад үзэхэдэ, ехэнхи леспромхозуудай коллективүүд даабаряа үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Тиигэжэ «Забайкаллес» комбинадай модошод бүхыдөө 795 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, хоёр һарынгаа даабари 30 мянган кубометрээр үлүүлэн дүүргэбэ.

Ганса Хандагатайн леспромхозой модошод хоёр һарын даабариһаа гадуур 16 мянган кубометр модо бэлэдхэжэ, абаһан уялгаяа болзорһоонь урид амжалтатайгаар дүүргэбэ. Шулуутайн, Ардасаанай, Онёогой леспромхозуудай модошод мүн лэ даабаряа үлүүлэн дүүргэнэ. Эдэнэр үдэр бүриингөө даабариһаа гадуур 100—150 кубометр модо бэлэдхэнэ.

«Забайкаллес» комбинадай модошод КПСС-эй XXIV съезд угтуулан, март һарые габшагай һараар соносхоһон юм. Габшагай һарада гаһар һайнаар хүдэлжэ байһан коллективүүд олошорно.

Н. ТЮРНЕВ.

ХЯАГТЫН ТРИКОТАЖНА ФАБРИКАДА

Хяагтын трикотажна фабрикын коллектив һайн шанартай хубсаһа олоор гаргахын түлөө оролдоно. Спортивна зүйлэй самсанууд, үхибүүдэй хубсаһан, эхэнэрнүүдэй үмдэхэ джемпер, жакедүүд, бэшэшье олон хубсаһан эндэ нэхэгдэдэг байна. Тэрэнь республикымнай ажалшадта, оронноймнай бэшэшье олон область, хизаарнуудта эльгээгдэжэл байдаг. Тус фабрикын коллектив жэл бүри ехэ захил абадаг юм. Ажалаараа шалгарһан түрүү хүдэлмэришэд эндэ олон.

Һайн шанартай эд бараагаар хүн зониие хангалгые 1,4 процентээр дээшэлүүлхэ гээд КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект соо хэлэгдэнэ. Энээниие бэелүүлгэдэ Хяагтын трикотажна фабрикын коллектив хубитаяа оруулха байһандаа баяртай. Мүнөө социалис мүрысөө улам үргэнөөр дэлгэрүүлэн, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа байна.

Фангова цехэй коллектив социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаһаар. Цехэй хүдэлмэришэд үхибүүдэй хубсаһа, джемпер, жакет, бэшэшье олон юумэ ноохоор нэхэжэ гаргана. Тэрэнь ходоодоо һайн шанартай байдаг. Тус коллектив Совет засагай 50 жэлэй нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм. Мүнөө XXIV съездын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын тула бүришье эдэбхитэйгээр ажаллана. Ээрэлгын цехэй коллектив хойно орохогүйн тула бүришье эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Эндэ ажалаа һайн мэдэдэг, дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд олон. Тэдэнэй тоодо Тамара Некрасова, Таня Гнеушева гэгшэдые нэрлэмээр. Эдэнэр халаанайнгаа даабари хододоо 15 — 20 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Ээрэлгын цехэй коллектив байгша оной хоёр һарын даабариһаа гадуур 4 тонно эрхим шанартай утаһа ээрэжэ гаргаад, нэхэлгын цехүүдтэ эльгээгээ. Туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхан, КПСС-эй XXIV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын тула Хяагтын трикотажна фабрикын коллектив улам эдэбхитэйгээр ажаллажа байһаар.

Зураг дээрэ: 1. Фангова цех. 2. Ээрэгшэ Тамара Некрасова.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

МАЛАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЭ ҺАЙНААР ҮНГЭРГЭХЭ

Хабарай эхин һара хахадлаха ойртобошье, энэ жэлдэ үбэлэй хүйтэнэй амисхал бууранагүй. Республикын колхоз, совхозуудай малшад түрэл партиингаа XXIV съездые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ, сагай уларилай энэ бэрхэшээлые эрэлхэгээр дабан гарана.

Үнгэрһэн хоёр һарын туршада республикын колхоз, совхозууд 505 мянга гаран хурьга, 22 мянга гаран тугал абаа гэхэ гү, али урда жэлэйхиһээ нилээд олон түл томо болгожо байна. Илангаяа Бэшүүрэй, Хяагтын аймагуудай ажахынууд нёдондонойхиһоо олон түл абажа, урдынхиһаа һайнаар түлжүүлжэ байнхай.

Малай үбэлжэлгэ, түл абалга эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар түрүү ажахынууд, оролдосотой малшад ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, «Мир» колхозууд, Мухар-Шэбэрэй аймагай «Коммунизм», «Искра» колхозууд, Кабанскын болон Байгалай совхозууд, Захааминай аймагай «Победа» колхоз үбһэ тэжээлээ гамтайгаар, ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ, энэ жэлэй үнгэрһэн үедэ үнеэдэй һү шэмэ дээшэлүүлжэ, гүрэндэ тушаагдаха малаа һайса таргалуулжа шадаа. Тиигэжэ эдэ ажахынууд гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха, тушааха кварталай түсэб амжалтатайгаар дүүргэжэ байнхай.

Хориин аймагай суута хонишод Н. Тогмитова, Ц-Д. Чимитова, Н. Гомбоев, Н-С. Бадмаев, Ш. Мархуев болон бусадай бригаданууд отарынгаа зуун хонин бүриһөө зуу—зуу гаран хурьга абаад, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлнэ. Зуутанай тоодо ороһон хонишодой бригаданууд Сэлэнгын, Баргажанай, Бэшүүрэй, Загарайн, Хэжэнгын аймагуудта үдэр ерэхэ тума олошорно.

Захааминай аймагай «Победа» колхозой үхэршэд энэ жэлдэ шахамалнуудаа дунда зэргээр 371 килограммда хүргэжэ тушаагаа. Загарайн аймагай колхоз, совхозуудай үнгэрһэн хоёр һарада гүрэндэ тушааһан үхэрнүүд 372 килограмм татаа. Мүн томо, тарган үхэрнүүдые Хяагтын, Түнхэнэй аймагай ажахынууд тушааһан байна.

Зүгөөр, малай үбэлжэлгэ, түл абалга республикын олохон ажахынуудта хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Зарим малшадай даажа байһан малаа муу-са харууһалһанһаа, ажалдаа хайша хэрэгээр хандаһанһаа түл түрэсэ, бодо мал үхэл гарзада ороно. Үнгэрһэн хоёр һарада абтаһан тугалнуудай аяар 6 процент, поршоонхонуудай 10 процент гарзалһан байна. Хэжэнгын, Яруунын аймагуудта хурьгад гарзатай.

Малай үбэлжэлгые шалгажа үзэхэдэ, олон дутагдалнууд ушарна. Нэн түрүүн зарим ажахыда малшадаар найдабари багатай хүнүүд табигдана. Тиимэ дүршэл багатай, журам һулатай хүнүүдые малшадаар табижархёод, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һанаагаа амаршадаг, тэдэнэрэй ажал онсо хиналтада абтадаггүй муутай. Иимэл ушарһаа зарим убайгүй «малшад» даажа абаһан хамтынгаа зээри арьбадхаха гэжэ оролдохын орондо, хара амяа, үмсынгөө мал эдеэлүүлхэ гэжэ оролдодог. Иимэ ушар Хориин аймагай Үдын совхоздо үзэгдөө. Энэ совхозой хонишон Д. Бадминов хоёрхон һарын туршада аяар 31 хони, хурьга үхүүлээ. Зүгөөр энэ хонишоной хорёо соо хэтэрхы олон мал: шахамал сарнууд ба гахайнууд, зуу гаран тахяа шубууд дүүрэн байха юм. Тиигэжэ үмсынь үхэр мал хонидой эдихэ тэжээл хонжожо байна бшуу.

Иимэрхүү баримтанууд тус аймагай «Георгиевский» болон Дээдэ-Тайлсын совхозуудта ушарна. «Георгиевский» совхоздо нёдондоной энэ үеынхиһөө хоёр дахин олон тугал, хурьгад гарзалшоо. Шадабари багатай, залхуу зайран эндэхи зарим хонишод хурьгадаа эхэдэнь һайса хүхүүлэнгүй орхижорхидог байгаа. Тиигэжэ олон хурьгадынь туража, муудажа үхэһэн байна бшуу.

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхоздо олохон отарануудые хурьгашадаар хангаагүй байжа, түл түрэсын харууһа муудажа, үхэл гарзада орожо захалаа. Тиигээшье һаань, совхозой дирекци эдэ отарануудые хүдэлмэришэдөөр хүсэд хангаха гэжэ оролдоогүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Урда жэлэйхиһээ үбһэ тэжээлээр элбэг байбашье, имагтал ажалай эмхидхэлэй һула дээрэһээ олохон фермэнүүдтэ, ажахынуудта һү һаали доошолһон байна. Иимэ ушар Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Яруунын аймагай «Дружба» колхоздо, Зэдын аймагай «Коммунизм», «Захааминай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудта үбэлэй һаранuудта һү һаалинь доошолһон байха юм. Жэшээнь, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо байгша оной февраль һарада нёдондоной энэ үеынхиһөө 24 процентээр бага һүн һаагдаһан байха юм.

Тэрэшэлэн гүрэндэ тушаагдаха малаа һайса шахан таргалуулаагүй дээрэһээ Хурамхаанай аймагай ажахынууд үхэрнүүдээ миил 260 килограммтайгаар бэлэдхэлэй пунктда оруулһан байна бшуу.

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проектые зүбшэн хэлсэжэ, шэнэ табан жэлдэ хүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ ехэ хэмжээнүүдэй хараалагдажа байхада, иимэ дутагдалнуудые, хойрог нобшо байдалые тэсэхын аргагүй. Хэрбээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, тэндэхи зооветеринарна мэргэжэлтэд саг үргэлжэ гүүртэ, отарануудта ябажа, тэндэхи ажал зүбөөр эмхидхэхэ хэмжээ абажа байгаа һаань, дээрэ дурсагдаһан олон дутагдалнууд байхагүй һэн.

Мүнөө үедэ малай үбэлжэлгэ эгээн бэрхэшээлтэй үедөө оронхой. Юуб гэхэдэ, гүүртэ, отарануудта түл абтажа, малшадай ажал ехэ болоо. Хсёрдохёор, үбһэ тэжээл бага болоод, талха тарянай зүйл хомор, тэрэниие тон наринаар гаргашалха болоно. Гурбадахяар, хабар болоод, малай тамир нилээд һуларһан байна. Энэ ушарта ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зүгһөө малшадта анхарал, туһаламжа аргагүй ехэ хэрэгтэй.

Урда жэлнүүдэйшье байдалые шэнжэлээд үзэхэдэ, адууһа малай, түл түрэсын үхэл гарза хабартаал (март, апрель) һаранuудта ехэ болодог байна. Юуб гэхэдэ, энэ үедэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хабарай тарилгын хүдэлмэреэр һамаараад лэ, малайнгаа үбэлжэлгые эмхитэйгээр дүүргэхэеэ мартажархидаг муутай байгаа. Байгша ондо урдын энэ алдуу дабтагдаха ёһогүй.

Аймагуудай партийна, советскэ, хүдөө ажахын органууд, колхоз, совхозуудай партийна организацинууд малшадай дунда эмхидхэлэй, ойлгуулламжын хүдэлмэри оролдосотойгоор ябуулхынгаа хажуугаар, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табиха, хабарай хагсуутай сагта малаа гарзада оруулхагүй, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэмжээ абаха уялгатай. Малайнгаа үбэлжэлгэдэ үшөө ехэ анхарал табия.

... ЦЕДЕНБАЛТАЙ УУЛЗАБА

...-БААТАР. Мартын 13. (ТАСС). МНРП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи ..., МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал ... правительствын уряалаар эндэ ерэһэн Буряадай АССР-эй Ми... Соведэй түрүүлэгшэ Н. Б. Пивоваровтай уулзаба.

... халуун оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөндэ МНРП-гэй ЦК-... ...бюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын ... орлогшо С. Лувсан, МНРП-гэй ЦК-гай секретарь Д. Молом-... Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Д. Майдар, МНРП-... ...гай уласхоорондын таһагые даагша П. Шагдар-Сурэн, мүн СССР-... МНР-тэ байдаг элшэн сайд С. Н. Щетинин хабаадалсаа.

...ДЭЖЭ ЯБАХАЯА ...ВОЛЁОБДИ

... жэлэй саада тээ манай ... фермэ Саянанай совхоз ... ходол гээгдэнги байһан юм. ... журамшье һула. фермые ... байд гээд лэ һэлгэгдэ...шье биратай гарахагүй.

... совхозой дирекци, парт... ...хитэй коммунист Аюша ...евич Сотниковые Нугын ... даагшаар томилоо һэн.

... гэһээр хэдэхэн жэл үн... фермынмнай байдал тад он... Би өөрөө эндэ 14 жэл... ...лнэб. Урдань фермэдэ үхэр ... ...үүлхэ һайн хобоо хобто... ... нарай тугалнуудые байл... ...ор байрашьегүй байгдаа. ... хоёр жэлдэ эндэмнай туга... ...нэ байра, үнеэдэй хашаа ... Тугалайнь байра дороо ... палатай, үбһэ, мүн шэнгэн... ...эл хэжэ эдиүлхэ хобто ... түхеэрэгдэнхэй. Малда үбһэ ... ...пар буйлуулагдажа ... болоо.

Эдэ бүгэдын ашa мүнөө элитээр харагдана. Фермэдэ хамта 240 үнеэн харууһалагдана. Эдэмнай үүлтэрээр муушаг, урда тээнь тугалдаа хүхүүлжэ байһан үнеэд юм. Декабрь һараһаа хойшо бүхыдөө 154 үнеэн тугаллаа. Иигээд үшөө түрэхэ үнеэд олон.

Һаалишан бүхэн тус тустаа даажа байһан хори шахуу үнеэдһээ сүүдхын 120—130 литр һү һаана.

Манай фермэ үнгэрэгшэ жэлэй һүүлшын кварталай дүнгөөр совхоз соогоо, мүн аймаг дотороо социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан туг абаа һэн. Мүнөөшье тэрэнээ бүхөөр барижа ябаһан зандаа. Бэрхэ һаалишад Валентина Дружинина, Дора Жартаева, Удабая Черепанова гэгшэд һү илангаяа ехээр һаана.

Бидэ партиингаа XXIV съездые бүри һайн үрэ дүнтэйгөөр угтахын түлөө саашадаа үшөөл шалгаар хүдэлхэбди.

В. ШАГАНОВ,
Саянанай совхозой Нугын фермын үхэршэн.

Түнхэнэй аймаг.

ШЭНЭ ТАСС ҺОНИН

КОЛХОЗУУДАЙ СОЮЗНА СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ

Оронноймнай 34 мянган колхозой түлөөлэгшэд Колхозуудай союзна соведэй суглаанда мартын 11 ба 12-ой үдэрнүүдтэ хабаадалсаба. КПСС-эй XXIV съездые колхозно таряашадай ажалай ехэ эдэбхи үүсхэлтэйгээр угтажа байһыень үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Колхозуудай соведүүд тухай дүримэй проект тушаа элидхэл Колхозуудай союзна соведэй түрүүлэгшэ, СССР-эй хүдөө ажахын министр В. В. Мацкевич хэһэн байна. Колхозуудай союзна совет тухай, районой, областиин, хизаарай, автономито ба союзна республикын колхозуудай соведүүд тухай дүрим зүбшэн хэлсэгдээд баталагдаба.

Тэрэшэлэн эмхидхэлэй асуудалнууд шиидхэгдэбэ. Колхозно байгуулалтада саг үргэлжэ гаража байдаг асуудалнуудые шиидхэхын тулада Колхозуудай союзна соведэй президиум 11 хүнһөө һунгагдаба. Президиумэй түрүүлэгшээр СССР-эй хүдөө ажахын министр В. В. Мацкевич һунгагдаһан байна.

Колхозой уставай ба колхозно демократиин; колхозно үйлэдбэриин экономико ба эмхидхэлгын; ажалай эмхидхэл ба түлөөһэнэй; газарай химизаци ба мелиорациин; механизаци ба электрификациин; колхозууд хоорондын харилсаа холбооной; хамһабариин предприятинуудай ба олзоборилгын; колхозуудтахи проектированиин ба барилгын; культурно-ажаһуудалай ба социальна асуудалнуудай болон бусад секцинүүд Колхозуудай союзна соведтэ бии болгогдобо.

Колхозууд хоорондын предприятинууд (эмхинүүд) тухай дүрим, мүн колхозуудай, колхозууд хоорондын эмхинүүдэй, совхозуудай болон хүдөө ажахын бусад предприятинуудай хамһабариин предприятинууд ба олзоборилгонууд тухай дүрим, тэрэшэлэн бусадшье асуудалнуудые Колхозуудай союзна совет хаража шиидхэһэн байгаа.

Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай түрүүлэгшэ И. Ф. Шкуратов колхознигуудай социальна страховани тухай хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай хүдөө ажахын таһагые даагшын орлогшо И. К. Капустян, түбэй министерствэнүүдэй, зургаануудай харюусалгатай хүдэлмэрилэгшэд Колхозуудай союзна соведэй заседанида хабаадаа.

ҮНДЭР ДЭЭДЭ ҮҮСХЭЛ ЭДЭБХИИН ОРШОН БАЙДАЛДА

Москва городой XX партийна конференци

Москва городой партийна организациин XX конференци мартын 12-то хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлбэ.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, Ю. В. Андропов, В. В. Гришин, П. Н. Демичев, Д. Ф. Устинов, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев, Ф. Д. Кулаков, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев гэгшэдые делегадууд халуунаар угтаба.

Ажалай ба политическэ мүнөөнэй эдэбхи үүсхэл москвагайхидай ушар ёһоо гүнзэгыгөөр мэдэдэг байһанайнь, партиин съездые угтуулан хэгдэжэ байгаа бүгэдэ арадай бэлэдхэлдэ өөрынгөө хубитые оруулха гэжэ ниислэл хотын ажалшан бүхэнэй оролдожо байһанайнь аша үрэ юм гэжэ конференци дээрэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэһэн байна.

Партиин Московско горкомой хүдэлмэриие хангалтатай дээрэ тоолохо гэһэн тогтоол конференци гаргаба.

Ниислэл хотын парторганизаци КПСС-эй Центральна Комитедэй найдамтай түшэг тулгууринь хойноодоошье байха, партиин түсэбүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула Москвагай коммунистнууд бүхы хүсэ шадалаа үгэхэ, коммунизмын илан мандахын түлөө тэмсэлдэ бүри ехэ илалта туйлаха гэжэ партиин Центральна Комитедые городой XX партийна конференци нэгэн һаналаар абаһан резолюци дотороо найдуулба.

«СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай проект тухай партиин МГК-гай секретарь Л. А. Борисовай элидхэлые конференцидэ хабаадагшад тэрээнэйнгээ һүүлээр зүбшэн хэлсэбэ.

Юһэдэхи табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүдэй проектые делегадууд нэгэн һаналаар һайшааба.

Коммунис партиин генеральна хараа шугамые Москвагай бүхы коммунистнуудай нэрэһээ халуунаар һайшаажа байһанаа мэдүүлһэн, бүхы эрдэм бэлигээ, хүсэ шадалаа ниислэл хотын ажалшад, городой партийна организаци шэнэ табан жэлэй түсэбые дүүргэхын түлөө үгэжэ, орон соогоо коммунизм байгуулха хэрэгтэ хуби нэмэрээ горитойгоор оруулха гэжэ КПСС-эй Центральна Комитедые найдуулһан тогтоол абтана.

Москва городой партийна организациин хүтэлбэрилхы органуудые, КПСС-эй XXIV съездын делегадуудые конференци һунгаба.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй нэрэ дээрэ амаршалгын бэшэг делегадууд тон ехэ үүсхэлтэйгээр баталан абаба.

Москва городой XX партийна конференци энээгээр дүүрэһэн байна.

* * *

Москва городой XX партийна конференци дээрэ һунгагдаһан партиин МГК-гай пленум мартын 12-то болоод, эмхидхэлэй асуудалнуудые шиидхэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат В. В. Гришин КПСС-эй МГК-гай нэгэдэхи секретаряар һунгагдаба.

(ТАСС).

Россин бэлэдхэлшэдэй зүблөөн

РСФСР-эй Бэлэдхэлэй министерствын эдэбхитэдэй республиканска зүблөөн Москвада болоод, мартын 12-то дүүрэбэ. Зүблөөндэ хабаадагшад хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдые, мүнөө жэлэйнгээ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэбэ.

ШЭНЭ ТАБАН ЖЭЛЭЙ ЗОРИЛГОНУУД

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДЫН ДИРЕКТИВЭНҮҮДЭЙ ПРОЕКТ ЗҮБШЭНЭБДИ

ҺАНАМЖА, ДУРАДХАЛНУУД

ОВОЩ УРГУУЛГА, БАРИЛГА ТУШАА

Д-Н. САНЖИМИТЫПОВ, Загарайн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ:

КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект соо иигэжэ хэлэгдэнэ: **Овощ, хартаабха, илангаяа тэдэнэй эртын сортнуудые ехээр тарижа ургуулха; тэдэниие ургуулхын тулада уһалагдадаг ба гол газарые ашагтайгаар хэрэглэхэ, товарна иимэ продукци гаргахаар тусхай мэргэжэһэн зононуудые үргэдхэхэ...**

Город шадар оршодог манай аймагта энэ заабари сэхэ хабаадана. Улаан-Үдэ городой, хүршэ Хэжэнгын, Хориин аймагуудай хүн зондо манай эндэ ургуулагдаһан хартаабха, овощ эльгээгдэдэг юм. Аймагаймнай колхоз, совхозууд шэнэ табан жэлдэ жэлдээ дунда зэргээр 4—4,5 мянган тонно хартаабха, 5 мянган тонно овощ худалдажа байха зорилго табинхай.

Энэ хэмжээндэ хүрэхын тулада тарилгын талмай үргэдхэхэһөө гадна, ургасыень эрид дээшэлүүлхэ шухала. Минеральна үтэгжүүлгэ, уһалалга үргэнөөр хэрэглээгүй бол, хараалһанаа бэелүүлхэмнай бэрхэтэй болохо юм.

Манһаа дулдыдаха бүхы хэмжээнүүдые абажа байнабди: уһалууриин барилганууд заһабарилагдана, наг шэбхэ зөөгдэнэ, минеральна үтэгжүүлгэ асарагдана.

Зүгөөр манай өөһэдынгөө хүсөөр хүшхүрэхэгүй хүдэлмэри ехэ. Добо-Ёнхорын, Дабаатын намаг хатааха, Онохойн болон Эрхирэгэй совхозуудай сабшалан, таряалан уһалхын тулада хүсэд түхеэрэлгэтэй уһалууриин системэнүүдые бариха тухай хэлсэгдэһээр үнихэнэй. Теэд хооһон хөөрэлдөөнһөө саашань ошогдоногүй. Республикын Министрнүүдэй Совет энэ асуудал хүсэндэнь хүрэтэр шиидхэхэ ёһотой.

Гадна Үдэ голой уһые хүсэдөөр ашаглаха үшөө нэгэ арга бии гээшэ. Ажахынуудта хүсэ ехэтэй бүлүүр станцинуудые олоор үгэбэлни, ехэхэн талмай нэмэжэ уһалжа болоно. Энээн тушаа «Сельхозтехника» нэгэдэл бодомжолхо зэргэтэй.

Мал ажалые дам саашадань хүгжөөхэ гэжэ Директивэнүүдэй проект соо хэлэгдэнэ.

Адууһа малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ шухала хэмжээнүүдэй нэгэниинь хадаа ниитын малые һайн байраар хангаха, тэндэхи ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулга болоно.

Аймагай ажахынуудта, илангаяа совхозуудаар үхэрэй типовой байра олоор дуталдана, үнеэ һаалга, байраһаань наг шэбхэ сэбэрлэн гаргаха хүдэлмэри хүсэдөөр оньһожоруулагданагүй.

Барилга хэгдэнэгүй гэхын аргагүй. Хэгдэнэ гээшэ. Гансал тон удаанаар, шанар муутайгаар тэрэ бүтэнэ бшуу. Эрхирэгэй совхоздо 500 үнеэдэй багтаамжатай байрын барилга 1969 ондо эхилээд, хэзээ дүүргэгдэхэнь мэдэгдэнэгүй.

«Бурятцелинстрой» трестын, «Сельхозтехника» нэгэдэлэй СМУ-гай хүтэлбэрилэгшэд хүдөөгэй барилга түргэнөөр, шанартайгаар хэхэ, ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха хэрэгтэ гол анхаралаа табиха ёһотой.

Мяханай мал болон шубуун ажалые тусхай мэргэжэлтэйгээр хүгжөөхэ гээд проект соо заагдана.

Манай аймагта жэлдээ 500 мянган галуу үсхэбэрилхэ фабрика баригдахань гэһэн мэдээсэлые бидэнэр тон баяртайгаар угтабабди. Маанадһаа дулдыдаха бүхы хэмжээнүүдые абажа, энэ барилга түргэдхэхэ шухала.

Зүгөөр мяханай мал үсхэбэрилхэ талаар нэгэ арсалдаатай асуудал бии.

Ушарынь гэбэл, «Скотпром» трестын хүтэлбэрилэгшэд Тайлсын совхозые мяханда үүсэлэгдэхэ эбэртэ мал үсхэбэрилгээр мэргэжүүлхэ түсэбтэй. Энэнь тон буруу гэжэ бидэнэр тоолонобди. 4 мянга шахуу эбэртэ мал бэлшөөхэ бэлшээри эндэ байхагүй, тэдэндэ хүрэхэ убһэншье эндэ суглуулагдахагүй. Эдэ мал багтааха шэнэ байрануудые бариха хэрэгтэй болоно.

Манай һанамжаар тус совхозые гахай үсхэбэрилгээр мэргэжүүлхэ шухала. Даб дээрэ абаад хэлэбэл, эндэ гахайн байранууд, дүй дуршалөөр баян мэргэжэлтэй гахайшад бии. Тэрэшэлэн Доодо Тайлса тээшэ гахайн тэжээлдэ орохо мяханай комбинадай үйлэдбэриин үлэдэһэ, спиртзаводһоо —бардаа, мелькомбинадһаа—концентрированна тэжээл зөөхэдэ ойро ха юм. Гадна шахагдаһан гахайнуудаа тушаахаданьшье, мяханай комбинат дүтэ.

Энэ асуудал ойрын сагта республикын дээдын зургаануудта зүб тээшэнь шиидхэгдэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Улаан-Үдын аймагай Байгалай племхозой һаалишан Любовь Николаевна Седых республика соогоо суурхана. Тэрэ дүрбэн жэлэй туршада харууһалдаг үнеэн бүриһөө жэлдээ 6000 литрһээ доошо бэшэ һү һаагаа. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: суута һаалишан Любовь Седых.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ПРОДУКЦИ

Шэнэ табан жэлдэ оронойнай хүдөө ажахы ехээр [...] Үнгэрһэн табан жэлэйхидэ орходоо продукциин бүхы [...] 120—122 процент болохо гэхэ гү, али жэлдээ абтаха [...] дунда зэргээр 20—22 процентээр нэмээгдэхэ байна.

Хүдөө ажахын хүгжэлтын гол үндэһэн юуб гэбэл, [...] ряа абалга болоно. Шэнэ табан жэлэй туршада орооһо [...] жэлдээ дунда зэргээр 195 миллион тонно хуряагдаха.

Мүн орон доторнай хартаабха, овощ, фрукт болон бусад гамалнуудай ургаса горитой дээшэлхэ. Техническэ ур[...] нуудай дундаһаа хлопок ехээр таригдадаг болохо юм. 197[...] тэрэнэй үйлэдбэри 7,0—7,2 миллион тонно хүрэтэр ех[...] хэ. Энэ үедэ гансахан Узбекистанай хлопок ургуулагшад [...] миллион тонно продукци гүрэндөө тушааха байна.

Мал ажалай хүгжэлтые тухайлбал, табан жэлэй тур[...] дунда зэргээр 14,3 миллион тонно мяхан, 72,3 миллион [...] һүн, 46,7 миллиард үндэгэн абтажа байха.

Байгал шадар турбазанууд олоор баригдажа байна. Байгалай «Прибой» гэдэг баазын шэнэ клуб бүтээлгэдэ Байгалай барилгын управлениин хүдэлмэришэд эдэбхитэйгээр хабаадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгын бригадир Д. Ф. Гвоздинский.

Е. ЗАХАРОВАЙ фото.

ТЭЖЭЭЛЭЙ АСУУДАЛ ШИИДХЭГДЭХЭ

Шэнэ табан жэлэйнгээ богоһо алхаха зуураа үнгэрэгшэ наймадахи табан жэлдэ юун хэгдэбэ, юун бүтэбэ гэжэ эрьежэ хараха, ажалаа сэгнэхэ ушартай болоно. 1966—1970 онуудта Захааминай аймагай ажалшад-хүдэлмэришэдшье, хүдөөгэй таряашад, малшадшье ажалдаа амжалта туйлажа, Эхэ оронойнгоо жасада хуби нэмэреэ оруулалсаа юм. Ашагта малтамалшаднай эдэ жэлнүүдтэ шухаг металл болохо вольфрам абалгаяа гурбанай нэгэ хуби шахуугаар дээшэлүүлээ. Хүдөө ажалнайшье хурдан түргэнөөр хүгжөө. Малһаа ашаг шэмэ—һү, мяха, нооһо абалга жэл бүри 10—15 процентээр, ороохо тариан —37 процентээр нэмэжэ байгаа. Малаймнай тоо толгой, илангаяа үхэрэй тоо олошороо. Эдэ жэлнүүдтэ үхэрнүүд 4700 гаран толгойгоор олошорһон байна.

Наймадахи табан жэлэй түгэсхэлэй жэлдэ — 1970 ондо малай ашаг шэмэ дээшэлүүлгээр республикын аймагуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлэгдээ. Энэ абтаһан эршэ үргэлжэлһөөр КПСС-эй XXIV съездын дүтэлхэ бүри социалис мүрысөөнэй эршэ хүсэн улам шангадана.

Эдэ бүхы амжалтанууд хадаа партийна организациингаа хүтэлбэри доро аймагай ажалшадай үнэн шударгыгаар ажаллаһанай гэршэ болоно.

Эдэ үдэрнүүдтэ аймагай ажалшад шэнэ, юһэдэхи табан жэлэй түсэбүүд тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проекттэй гүнзэгыгөөр танилсажа, үргэнөөр зүбшэн хэлсэжэ байнхай. Тингэхэ зууран шэнэ табан жэл соо юу хэхэ, юу бүтээхэ тодорхой зорилгонуудаа хараална. Аймагай колхозуудта тоосоото суглаанууд һая үнгэржэ, урдахи зорилгонууд тухайгаа ехэ хөөрэлдөөн болоо. Малайнгаа ашаг шэмын, илангаяа мяха абалга 1,5—2 дахинаар дээшэлүүлхын тулада янза бүриин тэжээл, илангаяа бүдүүн тэжээл ехээр бэлэдхэдэг болохо зорилго табигдана.

«Тэжээл, тэжээл, үшөө дахин тэжээл!» —иимэ уряа доро манай хүдөө ажалшад юһэдэхи табан жэлдэ ажаллаха болоно. Олон удаан жэлнүүдтэ шиидхэгдээгүй энэ асуудал юһэдэхи табан жэл соо эсэслэн шиидхэгдэхэ зэргэтэй. Энэ үндэһэн шухала асуудалые шиидхэхын тулада аймагай партийна организаци хамаг бүхы хэмжээнүүдые абаха, абажашье байна. Үбһэ тэжээл бэлэдхэлые ойрын жэлнүүдтэ 1,5—2 дахин дээшэлүүлхэ зорилго табигдаад, хэдэ хэдэн хэмжээнүүд хараалагдаа. Һая аймагай колхоз, совхозуудай агрономууд хүтэлбэрилэгшэнэр сугларжа, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ асуудалые тусгаар зүбшэн хэлсэбэ.

Хамагай түрүүндэ, гол сабшалангуудайнгаа хүрьһэнэй шанарые эрид һайжаруулха зорилго аймагай партийна организаци хүдөө ажалшадай урда табиба. Ойрын жэлнүүдтэ 15 мянган гектарһаа бага бэшэ сабшалан дээрэ газарай хүрьһэ һайжаруулха хүдэлмэри ябуулагдаха байна. Энэ тон ехэ хүдэлмэри. Энээнэй тулада ажахы бүхэндэ сабшалангай-мелиоративна хүсэ ехэтэй отрядууд бии болгогдожо, убэл зунгүй сабшалан дээрэ ажаллуулагдаха. Иимэ отрядууд зарим ажахыда бии болгогдоод, ажаллажашье байна. Тэдэ отрядуудай урда ямар гол зорилгонууд табигданаб гэхэдэ, хамагай түрүүндэ малайнгаа бүхы шэбхые газарай хүрьһэндэ оруулха, уһалжа боломоор бүхы газараа хоёрложо, гурбалжа байгаад уһалха, бута болдогтой, харганаа бүтэгэнөөтэй сабшалангаа һайжаруулха, муудаһан, орхигдоһон заха узуурнуудыень ашаглалгада дахин оруулха гэхэ мэтэшэлэн. Саашадаа сабшаланда минеральна үтэгжүүлгэнүүд ехээр тараагдадаг болохо. Таряа таридаггүй тоошой хадалиг газарай ажахынуудта сабшалангаа һайжаруулхын тула минеральна үтэгжүүлгэ үгэхэ гэжэ Директивэнүүд соо тэмдэглэбэл һайн байгаа.

Гадна гүрэнэй организацинуудай — ПМК болон «Бурводстрой» трестын хүсөөр шэнэ сабшалан заһагдаха. Жэшээлхэдэ, 1972 онһоо эхилээд Дархинтын-Дэгтэ гэжэ газарта 2000 гектар дээрэ шэнэ сабшалан түхеэрхэ хүдэлмэри захалха байна.

Манай эндэ ногоо тариягые бүри мүнөө жэлһээ захалхамнай. Байгша ондо хамта мянган гектар дээрэ олон жэлэй ногоон таригдахань. 1973 ондо өөһэдтөө ургуулагдаһан үрэһэ хүрэнгэтэй болохо зорилго табигдана.

Эдэ бүхы хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлээд байхада сабшалангай гектар бүриһөө дунда зэргээр 7-8 центнер үбһэ хуряадаг байһанһаа, 12-15 центнер ургаса хуряадаг болохо ёһотойбди.

Ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлхэ эмхидхэлэймнай гол хүдэлмэринүүдэй нэгэн юуб гэхэдэ, мяхалиг мал үсхэбэрилхэ шэглэлээ улам гүнзэгырүүлжэ, хада уулын, хүдөөгэй бэлшээри элбэгтэй Захааминайнгаа аймагые гол түлэб үхэрэй, адуунай шанар һайнтай мяха ехээр үйлэдбэрилдэг нютаг болгохо байнабди. Орон дотороо тусхай мяхалиг мал үсхэбэрилдэг болохо зорилго шэнэ табан жэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект дотор табигдана. Хада уулануудай, хүдөө хүбшын бэлшээри элбэгтэй, шэмэтэ тэжээл болон таряа талха багатай манай аймагта мяхалиг мал олоор бариха, илангаяа үхэрэй, адуунай мяха ехээр абадаг болохо арга ехэ бии. Аймагаймнай колхоз, совхоз бүхэн һарьдаг үндэрнүүдэй, хүдөө хүбшын холын бэлшээринүүдэй тунга ногоондо малаа гаргажа, зунай олон һаранuудта һайса таргалуулжа, түлжүүлжэ байха аргатай юм. Ганса Ёнгорбойн урда Хүбшэ гэжэ газарта 30 мянган гектар эрхим бэлшээри бии. Энэ бэлшээридэ дүтын хэдэн ажахынууд — «Дружба», «Коммунизмын зам», «Победа» колхозууд, Санагын, Далахайн совхозууд хэдэ хэдэн гүүртэ малаа гаргажа, зундаа таргалуулжа байха аргатай. Энэ арга боломжо ойрын жэлнүүдтэ гүйсэдөөр хэрэглэгдэдэг болохо байна.

Саашадаа мяха абалгаяа ехэдхэхэ бүхы арга боломжонууд хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Эдэ арга боломжонуудай нэгэн гэхэдэ, бидэнэр тугал, буруунуудаа һайнаар, түргэнөөр түлжүүлжэ шаданагүйбди. Илангаяа убэлэй сагта буруу, хашарагууд муугаар түлжүүлэгдэнэ. Үбэлдөө тэдэнэр түлжэжэ, томо боложо байхын орондо хэдэн һарын туршада шэгнүүрээ оройдоо нэмээдэггүй, зүгхэн лэ ондо ородог байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, дулаан, һайн байрагүй дээрэһээ даарaжа, зүдэржэ байхадаа тэдэнэр томо болодоггүй, улам туража, шэгнүүрээ гээжэ байдаг байна бшуу. Түлжүүлгэндэ байһан залуу малые дулаан, һайн байратай болгохо, тиигээд тэдэниие үбһэ тэжээлээр дутамаггүй байлгажа, үбэлжэлгын олон һаранууд та улам томо болгожо байха шухала зорилго табигдана. Тиигээ һаа, гүрэндэ худалдадаг малайнгаа толгой бүхэндэ мүнөөнэйхидэ орходоо центнер мяха нэмэжэ абаха арга бии. Мүн малаа шахажа шадаха, шахалгын байрануудтай болохо, тэндэ мал уһалха, наг шэбхэ газаашань гаргаха, үбһэ тэжээл үгэхэ хүдэлмэринүүдые оньһожоруулха хэрэгтэй.

Өөрын үнэ сэн багатай, шанар һайнтай мяха абаха үшөө нэгэ аргатайбди. Энэ юуб гэхэдэ, адуугаа түргэнөөр олошоруулжа, адуунай арьбантые гүрэндөө ехээр худалдадаг болохо хэрэгтэй. Мүнөө сагай эрилтээр, мүнөөнэй эрхэ байдалда адуу үсхэбэрилхэ арга дүршэл болон шэнэ, таарамжатай гурим зохёожо, ажал хүдэлмэридөө нэбтэрүүлхэ шухала. Адуугаа түргэнөөр үдхэхэ, олошоруулхын тулада адуун һүрэг соогоо гүүнүүдэйнгээ тоо толгойе 35 — 40 процентдэ хүргэхэ ёһотойбди. КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүд дотор адуун һүрэгүүдые олошоруулжа, адуунай мяха абадаг болохо тухай дурдаа һаа һайн бэлэй.

Үүлтэр һайжаруулгын хүдэлмэриие зүбөөр, бодомжотойгоор ябуулжа, малаа бэе томотой, мяхалиг, тиимэһээ шэгнүүр ехэтэй болгохо үшөө нэгэ арга болоно. Энэ талаар «Победа» колхоз, Баян голой совхоз зарим тэды хүдэлмэри хэжэ байнхай. Малайнгаа үүлтэр һайжаруулжа, тугал, буруу, хашарагуудаа һайнаар түлжүүлдэг, тиигээд мяханда тушаахын урда тэд шадамараар шахадаг болоһон «Победа» колхоз мүнөө жэл мяханда худалдаһан малайнгаа тус бүхэнэй шэгнүүрые дунда [...] килограммда хүргэхэ соци[...] абанхай. Үнгэрэгшэ наш[...] шахаһан 109 хашарагууд[...] да гүрэндэ худалдаһан[...] бүхэн дунда зэргээр 371 [...] татаһан байна. Булта тар[...] һаа дээшэ хүшэтэй гэһэ[...] гүрэндэ абтаа. Хадалиг, [...] хүйтэн уларилтай газар[...] жэлэй дүрбэнэй гурбан хуби[...] хагдаар ябадаг хашараг, [...] эды зэргын томо, шагнүүр [...] болоходоо һайн гэжэ тоол[...] на. Хэдэ хэдэн ажахынууд[...] бал, Баян голой совхоз [...] зах үүлтэрэй мяхалиг [...] малайнгаа үүлтэр һай[...] ажал хүдэлмэридөө баһал [...] жалта туйлажа байнхай.

Эдэ бүхы хэмжээнүүд [...] лэй һүүлдэ ошожо, үнөөхи[...] асуудалда хадхаха, тиимэһ[...] тын зэлжээнэймнай зэрг[...] тэжээлэй асуудал болоно [...] дахин дабталтай. Энэ шу[...] гые эсэслэн шиидхэжэ, [...] тэжээлтэй болобол, бэшэ [...] даа дабахань барагтай. [...] аймагай партийна органи[...] хүдөө ажахын үйлэдбэри[...] хэ, дам саашадань хүгжөө[...] ябуулха эмхидхэлэй хүд[...] гол зорилго ойрын жэлнү[...] тэжээлэй асуудал. илангая[...] лан, бэлшээри һайжаруу[...] дал болоно гэжэ тоолоно.

КПСС-эй XXIV съездын [...] вэнүүдэй проекттэй арад[...] нилсуулха, юһэдэхи таба[...] асари ехэ зорилгонуудые [...] ха, урдаа байһан зори[...] ойлгуулха зууран колхоз, [...] дай хүтэлбэрилэгшэд, [...] ветскэ хүдэлмэрилэгшэд, хү[...] хын мэргэжэлтэд, агитат[...] литинформаторнууд, [...] аймаг дотороо тэжээлэй [...] түрүүшын зэлжээндэ [...] байһанда хүн бүхэнэй [...] хандуулна. Колхозууд эко[...] талаараа бэхижээ, хүсэ [...] шинно-тракторна паркта[...] саашадаа үйлэдбэреэ бүри [...] үндэһэ һуури байгуулагда[...] мэһээ хам оролсожо, ха[...] элеүүлээ һаа, үбһэ тэж[...] асуудал шиидхэгдэхэ зэр[...]

Н. МИ[...]

КПСС-эй За[...] райкомой нэгэдэхи се[...]

Коммунист, тэрэнэй уялга ба харюусалга

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭ, ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Ороной бүхы ажалшад, коммунистнууд түрэл партиингаа XXIV съездэ эршэмтэйгээр бэлдэжэ байна. Эдэ үдэрнүүдтэ коммунистнуудай болон ажалшадай суглаанууд дээрэ 1971—1975 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тухай КПСС-эй ЦК-гай проект үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэнэ.

Социалис үйлэдбэреэ хурдан түргэнөөр хүгжөөһэнэй үндэһөөр, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлһэнэй, научно-техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай, ажалай бүтээсын ургалта үргэдхэһэнэй үндэһөөр арад зоной баян дэлгэр болбосон байдалай хэм хэмжээе ехээр хангаха хэрэг табан жэлэй гол зорилго болоно гэжэ тус проект соо заагдана.

Хүн зоной аша туһада, арад зоной ажаһуудал, ажабайдал һайжаруулха хэрэгтэ Коммунис партимнай бүхы ажал ябуулга зорюулагдадаг гэжэ эндэһээ үшөө дахин элиржэ үгэнэ.

Манай түмэр замшадай үмэнэ тон ехэ зорилгонууд шэнэ табан жэлдэ табигдана. «Түмэр замуудаар поезднуудые ябуулха ба юумэ зөөхэ шадабариинь дээшэлүүлхэ гээшэ **түмэр замай транспортые** хүгжөөлгөөр гол шэглэлынь гэжэ тоолохо.

Маанад—түмэр замшадай үмэнэ табигдаһан эдэ зорилгонууд бүрин дүүргэгдэхэ байха гэжэ Мысовая станциин узелай түмэр замшад мэдүүлнэ.

Һүүлэй хоёр жэлэй туршада ажал хүдэлмэридэмнай ехэхэн хубилалта болонхой. Техническэ зэбсэгжэлгэ тад ондоо, харин оньһон түхэлтэй болоо юм. Паровоз, тепловозуудай орондо поезднуудые электровоз шэрэнэ.

Түмэр замшадай ажал хүнгэдхэхэ, бүтээсыень дээшэлүүлхэ талаар хэмжээнүүд абтаһаар.

Зүгөөр гансал техническэ дэбжэлтын үндэһэ һуури дээрэ шэнэ табан жэлэй даабари дүүргэгдэхэ юм гээд һанабал, алдуутай гээшэ. Ажалай амжалта нэн түрүүндэ тэдэнэй эдэбхи үүсхэлһээ, оролдолго шадабариһаа, мүн ажалай эмхидхэлһээ дулдыдаха байна.

Эндэл коммунистнуудай (ямаршье тушаалда байг) түрүү үүргэ, эмхидхэхы шадабари тобойсо харагдаха ёһотой. Илангаяа коммунистнууд—хүтэлбэрилхы тушаалтадта шанга эрилтэ табигдана.

Коммунист, тэрэнэй уялга ба харюусалга тухай тон зүб хөөрэлдөөн «Буряад үнэн» газетын хуудаһанда эхилэнхэй. Энээнииень дэмжэн, коммунист хүтэлбэрилэгшын шэнжэ шанар, тэрээнэй хүмүүжүүлхы үүргэеэ коллективтээ ямараар дүүргэдэг тухайнь өөһэдынгөө партийна организациин жэшээ дээрэһээ тобшохоноор харуулха һанаатайбди.

Мысовая станциин узловой партийна организаци 22 партийна эхин организациие хамтаруулан бүридэдэг юм. Ондоогоор хэлэбэл, түмэр замда хамаатай 22 ажахы, бэеэ даанхай эмхи зургаанууд манай узловой партийна организацида оролсоно гээшэ. Хамтадаа 400-гаад коммунистнууд эндэ ажаллана. Бүхы хүдэлмэришэдэй тоо абажа үзэбэл, таба мянга гаран хүн болоно.

Эдэ зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, ажал хүдэлмэриинь зүбөөр хүтэлбэрилхэ гээшэ партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй шухала уялгануудай нэгэниинь болоно.

Тиимэһээ партийна эдэбхитэдые, ажахын хүтэлбэрилэгшэдые өөһэдыень һурган хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй нэрэ хүндые али болохо зэргээр үргэхэ гэхэ мэтэдэ узловой парткомой саг үргэлжэ анхаржа байдаг.

Мүнөө үе сагта хүтэлбэрилэгшэдтэ, илангаяа коммунист-хүтэлбэрилэгшэдтэ ехэ эрилтэ табигдана. Имагтал ажал хэрэг эрхилхэ бэшэ, мүн даажа байһан коллективээ хүмүүжүүлхэ эрилтэ багашье, ехэшье тушаалтадта табигдана бшуу. Хүн зондоо хүндэтэй, хэрэг ажалаа мэдэхэ хүтэлбэрилэгшын байһан газарта ажалынь урагшатай ябадаг гэжэ мэдээжэ.

Теэд хүтэлбэрилэгшын нэрэ хүндэ юунһээ дулдыдадаг, хайшан гэжэ бии болодог гээшэб?

Даалгагдаһан тушаалдаа ямараар хандажа, тэрээнээ ямараар дүүргэдэгээрнь тэрэнэй ажалыень түбхын түрүүндэ сэгнэдэг.

Түмэр замай 15-дахи дистанциин начальнигаар Леонид Евдокимович Москвитин 10 гаран жэлдэ ажаллана. Урдань хорёод жэлдэ эндээ начальнигай орлогшоор ажаллаһан юм. Одоол ажал хүдэлмэреэ, ажалша нүхэдөө һайн мэдэхэ хүтэлбэрилэгшэ гэжэ хүн зондо хүндэтэй болонхой. Нүхэр Москвитинда бага ехэ ажал, ехэ бага тушаалтан гэжэ байхагүй. Околотко, мастерска участогуудаараа ябахадаа, хүдэлмэришэдтэй уулзажа хөөрэлдэдэг, гэр байрадань орожо, ажаһуудал, ажабайдалаарнь һонирходог, хэрэгтэй болоходонь бодото туһаламжа түргэдэг заншалтай. Хүдэлмэришэд начальнигтаа хэдыдэшье орожо, ямаршье асуудалаар хөөрэлдэхэ, һанамжа, дурадхалаа хэлэхэ аргатай.

Коммунист хүтэлбэрилэгшэ узловой парткомой гэшүүн нүхэр Москвитинай һайн шэнжэ шанарынь гэбэл, энэ тэрэ юумэ бүтээхэб, туһалхаб гэжэ хүниие хооһоор найдуулдаггүй, зэмэтэй хүндэ сэхыень хэлэжэ ойлгуулхые оролдодог. Гадна ниитын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Политинформатор юм, һара бүридэ 2—3 лекци, элидхэл хэдэг.

Хүдэлмэришэдтэй хүдэлжэ, үгэеэ ойлголсожо шададаг нүхэр гэжэ Мысовая станциин начальнигай ахалагша туһалагша коммунист Павел Федорович Бажанов тухай нүхэдынь хэлсэдэг. Иимэ сэгнэлтэдэ хүртэхын түлөө оролдохо, бэеэ зүбөөр абажа ябаха, алишье талаһаань харуулха шухала гэжэ мэдээжэ ха юм.

Бэрхэ хүтэлбэрилэгшэд, шадамар хүмүүжүүлэгшэд гэжэ локомотивна бригаданудай инструктор, парткомой гэшүүн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Михаил Данилович Качин, харгын ахалагша мастер, залуу коммунист Владимир Семенович Вдовенко, локомотивна депогой партийна эхин организациин секретарь, электровозой машинист Гавриил Иванович Беломестнов болон бусад хүтэлбэрилхы тушаалтай коммунистнууд гэжэ нэрлэгдэхэ ёһоороо нэрлэгдэнэ.

Хүтэлбэрилхы тушаалда ажалладаг коммунистнууд партийна организацитайгаа хамта коллективэйнгээ дунда ойлгууламжын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин ямараар эмхидхэгдэһэнэй түлөө адли харюусаха ёһотой гэһэн эрилтэ узловой партийна комитет табидаг.

«Коллективүүдтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» асуудал үнгэрһэн жэлэй декабрь һарада узловой партийна организациин коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ табигдаһан байгаа. Энэ асуудалаар ажахын хоёр хүтэлбэрилэгшэд, партийна эхин организациин хоёр секретарьнар тоосоһон юм.

Тэрэшэлэн коммунистнуудай партийна даабаряа ямараар дүүргэдэг, ниитын хүдэлмэридэ хабаадалсадаг тухайнь партийна эхин организацинуудта, тэндэхи партбюродо хэлсэдэг байна.

Һаяар узловой партийна суглаан зарлагдажа, «Предприятинуудта ажалай социалис журам бэхижүүлхэ талаар ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ» гэһэн асуудал зүбшэн хэлсэгдэхэнь.

Энэ асуудал бэлдэлгэдэ парткомой гэшүүд, эдэбхитэд хабаадуулагдажа бүхы коллективүүдээр шалгалта хэбэ. Тиихэдээ гол анхаралаа түрүүшын суглаанай шиидхэбэриин хэр зэргээр дүүргэгдэжэ байһанда хандуулба.

Коммунист хүн хаанашье, ямаршье ажалда ябахадаа, өөрынгөө эмхидхэхы, хүмүүжүүлхы үүргэ тухайгаа мартаха ёһогүй. Теэд энэ уялгаяа мартадагшье нүхэд манай дунда дайралдадагынь гэмшэлтэй.

Рельс гагналгын 32-дохи поездын главна инженер коммунист Г. Д. Смирнов тушаа манай парткомдо хэдэн дахин хөөрэлдөөн болоо. Ажалдаа архиин халуунтай ерэхэ, али нэгэн даабари үгэхэдэ арсаха баримтанууд га[...] Һүүлэй һүүлдэ партийна [...] дээрэ нүхэдэйнгөө үмэнэ [...] жа, мүнөө заһаржа байна[...]

4-дэхи околоткын харг[...] лагша мастер коммунист [...] гарев социалис мүрысөө[...] хэ, хүдэлмэришэдэй дүй[...] гууламжын хүдэлмэри ябу[...] рэгтэ анхархаяа болижо, [...] тивтэнь ажалай журам [...] Һүүлэй һүүлдэ харгы за[...] гын технологи бүдүүлиг[...] һэн дээрэһээнь эндэ ехэ [...] лоһон байна.

Эдэ болон бусад бар[...] парткомдо, партийна эхи[...] зацинуудта харагдажа, [...] хэмжээнүүд абтана.

«Арадай ажахын [...] ринуудта гүрэнэй журам бэ[...] гаар бэхижүүлхэ. [...] түсэбүүд болон даабари[...] һа саг сооньдүүргэлгы[...] продукциин шанарай түлөө [...] зөөри ба материалнуудые [...] гаар, зүбөөр гаргалгын тү[...] хеэрэлгэ болон түүхэй а[...] ашаглалгын түлөө, эдлэл х[...] нүүдые хамжаалан бүтээ[...] нуудаа тогтоогдоһон боло[...] дүүргэхын түлөө, техноло[...] рим сахилгын түлөө ажа[...] тэлбэрилэгшэ бүхэнэй х[...] гые ехэ болгохо», —гэжэ [...] эй ЦК-гай проект соо заа[...]

Партиин энэ эрилтэ ком[...] бүхэндэ сэхэ хабаадана.

Н. УП[...]

Мысовая станциин уз[...] партийна комитедэй секр[...]

Колхозой тоосоото суглаан

[...]РГА БОЛОМЖОНУУДАА [...]ҮЙСЭДӨӨР ХЭРЭГЛЭХЭ

[...]һан болоһон колхозой тоо- [...] хамтын суглаан дээрэ үни- [...] механизатор М. Ш. Дабаев [...] хэлэһэн байна: «Хүдөө [...] продукци гүрэндэ худал- [...] түсэбөө бүхы һалбаряарнь [...] шадаагүйбди. Гэхэтэй [...] түсэбүүдые дүүргэхэ арга [...], нөөсэнүүд бии байгаа [...] һананаб. Олон дутагдал ма- [...] хүдэлмэридэ һаад ушаруулна. [...]хэдэ, тараан ажал абажа [...] даа. Таряа тарилга эмхи- [...] эхилжэ, саг болзортоо [...]гүй. Заримдаа халуун на- [...] болотор тарилгаа унжагай- [...]бди. Тиимэһээ жэлһээ жэл- [...] ургасын муу байдагынь гай- [...] бэшэ».

[...]низатор нүхэр Дабаев кол- [...] дотороо тараан ажалай яма- [...] эмхилэгдэдэг тухай тон зү- [...] хэлээ. Колхозой таряа- [...]адахи табан жэлдэ урда- [...] жэлэйхиһээ ороohото [...] аяар 5413 центнер багаар [...] байна. Тиихэдээ гектар [...] дунда зэргээр 8,5 цент- [...] таряа хуряажа байгаа. Сагай [...], шангаяа ган гасуур ехэ [...] тохёолдуулаа гэжэ за- [...]нүүд шалтаг баридаг. Зү- [...] таряа тарихада агротехни- [...] шабари сахидаггүймнай та- [...] муу ургасын гол шалта- [...] болоно гээд сэхэ хэлэхэ хэ- [...]. Урдахи табан жэлтэй са- [...], колхозой таряашад най- [...] табан жэлэй туршада 1,5 [...] ехэ наг шэбхэ, 5-6 да- [...] минеральна үтэгжүүлгэ [...] дээрээ гаргаа. Теэд [...] аша үрэнь юундэ хараг- [...] гэхэдэ, ургасынь харуу- [...]шалтагүй муу гэжэ онсо- [...]гдаглаа. Тракторно-тараан [...] бригадануудые даагшад, [...] колхозой ахамад агроном нү- [...] Гармаев үгэ хэлэхэдээ, эдэ [...] дутуу дундануудые усадха-

хын тула хэмжээнүүд абтажа байдаг гэжэ найдуулһан байна.

Колхозой мал ажалай ямараар хүгжэжэ байһан тухай түрүүлэгшэ **Л. Б. Раднаев** элидхэл соогоо яһала тодоор хэлээ. 1970 ондо гүрэндэ мяха худалдаха түсэб 120 процент, ноохон 106,1 процент дүүргэгдээ, харин ороohо таряа, һү худалдаха түсэб дүүргэгдээгүй үлөө. Зоотехническэ хүдэлмэри колхоз дотор муугаар табигданхай. Муу шанартай һү гүрэндэ тушааһанайнгаа түлөө колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ аяар 57 мянган түхэригэй гарзада ороһон байна.

Колхозой малшад 100 үнеэн бүриһөө 65,5 тугал түлжүүлээ. Ажахын бүхы үнеэдэй 35,7 процент һубайрһан байха юм. Эдэ тоонууд юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, колхозой гол һалбари — мал ажал тон хайхарамжагүйгөөр эрхилэгдэнэ гэжэ хэлэхэ шухала.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз 30 шахуу мянган хонитой. Һүүлэй үедэ хонин ажалда зарим тэды амжалта түйлагданхай. Жэшээлхэдэ, 100 эхэ хонин бүриһөө хурьга абалга, хонин бүриһөө ноохо хайшалалга дээшэлээ. Хонишод О. Сангадиева, С. Очиров, О. Эрдыниев, С. Раднаева, С. Эмедеева болон бусад 100 эхэ хонин бүриһөө 100 гаран хурьга түлжүүлнэ. Гэхэтэй хамта, эдэ түрүү хонишодой дүй дүршэл бүгэдын шадабари болгогдоногүй. Колхозник бүхэнэй ажалдаа һайнаар хандахын, журам эбдэхэгүйн түлөө тэмсэл һула. Олохон колхозник элдэб шалтагаанаар ажал хэнэгүй. тиин олониитын зөөри арьбадхаха хэрэгтэ хабаадалсанагүй.

Суглаан дээрэ һү һаалиин фермын бригадирнууд Л. Б. Занаев, О. М. Будаев, мал харууһалагша Д. Д. Линхоев, хонишон Б. Б. Гармаев болон бусад үгэ хэлэжэ, колхозой ажал урагшатайгаар эрхилхэ хэрэгтэ һаад ушаруулдаг дутуу дундануудые зүбөөр шүүмжэлһэн байна.

Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада ажахы жэл бүри ашаг олзотой байгаа. Салин хүлһэнэй фонд табан жэл соо 69 процентээр, ажалай бүтээсэ — 39 процентээр ургаа. Тус колхозой ажалай жэлэй дүнгүүд гаргагдажа, саашанхи гол зорилго хараалагдаба.

Хүдөө ажахын хүрэлмэрилэгшэдэй урда парти, правительствын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ Баянголой таряашадай хам оролсохоор бэлэн байһыень тус суглаан үшөө дахин гэршэлбэ.

С. ОЧИРОВ.

Баргажанай аймаг.

Улаан-Үдын пищеторгын 72-дохи эдеэ хоолой магазин байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэб март һарын 29-дэ 102 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 24 мянган түхэригэй товар худалдаха социалис уялга абанхай. Тус уялга XXIV съездын хүндэлэлдэ бэлэг болоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 72-дохи эдеэ хоолой магазинай наймаалагшад Света Меньшикова, Галина Еремина гэгшэд халаанайнгаа нормо 140—150 процент хүрэтэр дүүргэнэ.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ПЕНСИДЭ ГАРААШЬЕ ҺАА, АЖАЛЛАНА

Үглөөнэй улабар шара наранай үшөө гараадүй байхада, сарья болоһон саһан дээгүүр шаргын хахинаан дуулдажа, бооргин ташалан хүрэтэр эли тодоор соностоходол гэнэ. Дунда зэргын бэетэй, харабтар шарайтай хүн мориёо шумууһан түргэн болгожо, хүтэл руу соёруулшаба. Тэрэ яараһан хэбэртэй, толгой соонь иимэ бодол исалха юм.

«Байза, үсэгэлдэр бэлдэһэн һургаагуудаа мүнөөдэртэнь асаржа абабални, ехэ һайн байгаа. Теэд хоёр дахижа үрдихэ гээшэ гүб, али үгы гү?»...

Гартаа барижа ябаһан бургааһаяа далгашуулхадань, морининь ябасаяа бүри түргэдхэнэ. Наранай һаяхан лэ орьёл хадын орой дээрэ урга татаад байхада, тэрэ хүмнай һанаһан газартаа хүрэжэ, шаргадаа һургаагуудые ашажа байгаа бэлэй. Энэмнай суута луговод Гавриил Демин гээшэ. Түнхэнэй аймаг соо тэрэниие мэдэхэгүй хүн байхагүй. Хамаг юумэ эртээнһээ бодомжолжо хэдэг, удамарша бэрхэ байһаараа суурхадаг. Энэ мүнөө ойдо ерэһэнииньшье уридшалан хараалагдаһан хэрэг. Юуб гэхэдэ, нүхэр Демин ерэхэ зун сомогдохо һүринүүдээ хорёолхо һургаагуудые эртээнһээ бэлэдхэхэ гэжэ байна бшуу. Жэл бүхэндэ 90—100 сомоо 70 гектар газар дээрэ ебхылдэн бододог. Табан жэлэй урда нүхэр Демин колхозниигуудай хамтын суглаан дээрэ гектар бүриһөө 30 центнерһээ доошо бэшэ үбһэ тэжээл хуряажа абаха гэһэн уялга абаһан юм. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ ябана. Хараад үзэел даа. Үнгэрэгшэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ гектар бүриһөө 34 центнер үбһэ абаһан һаа, хойто жэлдэнь 37 центнер хүрэтэр хуряаһан байха юм. Аймаг соогоо ехэхэн түйлалтань гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Жэлһээ жэлдэ гектарһаа 30 центнерһээ холо үлүү үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абана.

Яагаад иимэ үндэр амжалта түйлаа гээшэб? Эртэ намарһаа эхилжэ, Гавриил Прокопьевич сабшаландаа наг шэбхэ гаргажа захалдаг юм. Жэл бүхэндэ 300 тоннoһоо бага бэшэ наг шэбхэ гаргажа байгаа. Гадна үбэлэй сагта саһа тогтоодог, тошон халяадаг. Хабар болоходо, уһалуурин хүдэлмэри үргэнөөр хэдэг.

Зунай аяма халуун болоно, хура бороогой орожо эхилээд байхада, нүхэр Деминой даажа абаһан сабшалан ногоон долгёор эбхэрэн, хүнэй дура сэдьхэл буляан байдаг лэ. Өөрынгөө мэргэжэлдэ хизааргүй дуратай эзэниинь үглөө бүхэн шахуу сабшалан дээрэ ерэжэ, урмашанги нюдөөр харадаг.

«Манай үбгэн Демин ямаршье залуушуулһаа дутуугүй, шамбай бэрхээр хүдэлдэг. Нютагаймнай бэрхэшүүлэй нэгэн»,— гэжэ колхозниигуудай омогорхон хэлэдэгынь һайшаалтай.

Үндэр баян ургаса ургуулаад, тэрэнээ саг болзор соонь хуряажа абаха гээшэ баһал шухала хэрэг. Зун бүхэндэ нүхэр Демин 15 хүниие элсүүлжэ, үбһэеэ болзор соонь хуряажа абадаг. Даажа байһан сабшалангынь жэгдэ һайн бэшэ. Ехэнхи газарынь гараар сабшаха баатай бологдодог. Эндэшье Демин түрүү зэргэдэ ябадаг юм. Өөрөө хажуур тоншодог, мүн үдэрэй 30 сотоһоо доошо бэшэ сабшадаг байха юм. Иимэ түрүү бэрхэ хүниие нютагайхидайнь депутадаар ходо һунгадагынь гайхалгүй. Хүн зонойнтоо үзүүлһэн үндэр этигэлые бодотоор харюулхын тула тэрэ бүхы хүсэ шадалаа гарган хүдэлнэ.

Нүхэр Демин һаяхан пенсидэ гараба. Гэбэшье эршэ хүсэеэ гарган, улам оролдосотойгоор хүдэлхэ байһанаа мэдүүлээ. Шэнэ табан жэлэй туршада тэрэнэй үшөө ехэ амжалта түйлаха байһандань оройдоошье һэжэг түрэгдэнэгүй.

Ц. ХАМАЕВ.

УНШАГШАДААР ОЛОН ОРОН

Холбоото Штадуудай президент Ричард Никсонэй захиралтаар һаяхан «Уншалгын талаар национальна совет» гэдэг бии болгогдоо. Тэрэнь президентын онсо комиссинуудтал адли эрхэтэй.

Тиимэ комисси юундэ бии болгогдооб? Дунда зэргын американец ном хэр уншадаг юм'ааб гэжэ тодорхойлхын тула Гарвардын университет шэнжэлгэ хэһэн байна. Суглуулһан мэдээнүүдыень электронно-тоололгын машина хамталан бүрндхөө. США-гай бээе хүсэһэн зоной хахад шахуунь барламал бэшэг мүртэй һайнаар уншажа шадахагүй байба гэжэ шэнжэлгэ элирүүлээ.

Нью-Йоркһоо дамжуулагдаһан энэ мэдээсэл совет хэблэлдэ толилогдожо, олон зон уншаа. Тэрэнь хүнүүдые ехээр һонирхуулхаһаа гадна, урмыень хухалһан байна. Лихачёвой нэрэмжэтэ (Москвагай) автозаводойхид тэрэ мэдээсэлые мүн анхаралтайгаар уншаа.

Түрүүшын совет автомобилиин хабсаргагдахаһаа бүри урид энэ заводто ном асаржа тараагдаһан юм. Автомобиль суглуулдаг мастерскойе хүдэлмэришэд тэрэ үедэ түрүү зэргын предприяти болгоһон байгаа. Профсоюз 1921 ондо хэдэн арбаад боти ном суглуулжа, библиотекэ бии болгоһон юм. Харин заводой түрүүшын автомобиль Москвагай үйлсэнүүдтэ 1924 ондо гараа бэлэй.

Мүнөө библиотекэ соонь уран һайханай, научно-популярна, техническэ 500 мянга гаран ном тоологдоно. Залуушуулай ажалда ороһон болзорые библиотекэһээ ном абаһан сагтайнь сасуулбал, адлирхуу байдаг. Автозаводой 21 мянган хүдэлмэришэд, 10 мянган инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хэдэн мянган алба хаагшад ном абажа уншадаг. Эдэ тоо, баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, профсоюзна библиотекэһээ хүнүүдэй, илангаяа хүдэлмэришэдэй ном олоороо абадагыень харуулна. Эндэхи уншагшад жэл соо миллион үлүүтэй боти ном абажа уншана.

Цех бүхэндэ библиотекэ байха ёһотой гэжэ автозаводойхид тоолодог. Олон тоото цехүүдынь тус бүридөө дунда зэргын предприятида адлирхуу юм. Профсоюзай комитет предприятиин цехүүдтэ саг үргэлжын 24 библиотекэ бии болгоо, мүн автозаводойхидой ажаһуудаг газарнуудта зургаан библиотекэ нээгдэнхэй.

Профсоюзна библиотекын нэгэ таһаг болохо инструментальна цех соохи библиотекын хүдэлмэрилэгшэд тэндэ ажаллагшадта асуудалнуудтайгаар хандаһан байна. Тэдээндэнь харюусаһан анкетэнүүдые һонирхон шагнамаар.

Библиотекын хүдэлмэрилэгшэд түбхын түрүүн залуу хүдэлмэришэдтэ хандаһан байгаа. Тэдээнэй олонхинь заводой техническэ училищи дүүргэһэнэй һүүлээр цехтэ ажаллахаяа ерэһэн, бэлэдхэлэй талаар юрэнхы эрдэмэй дунда һургуули дүүргэһэн жэшээтэй. 140 хүбүүд, басагадай 130-ниинь библиотекэдэ бэшүүлэнхэй. Эдэ залуушуулай хахадынь һарадаа гурба дахин номуудаа һэлгэнэ. Зуу гараниинь марксизм-ленинизмын классигуудай зохёолнуудые ходо абажа уншадаг болонхой.

Совет томо заводуудай нэгэн — Лихачёвой нэрэмжэтэ автозаводто һонин зүйлнүүд угаа олон. Эндэ, Москвагай соёлой эрхим ордонуудай нэгэндэ, өөрын симфоническа оркестр, һайн дуратанай джаз, уран һайханай студи, балетнэ кружок, спортын баазанууд, автомобиляар урилдаагшадай клуб, СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадалсадаг «Торпедо» гэжэ командатай футбольно клуб бии. Профсоюзай, мүн дирекциин фондын мүнгөөр хангагдадаг спортивна, уран һайханай эдэ коллективүүд бэлиг шадабаряа гаргаха арга автозаводой бүхы үетэндэ олгоно.

Яхта, спортивна автомобиль, хоккейнэ талмай залуушуулай бүхы һанаа сэдьхэлые эзэлхэ гэжэ һанахаар байгаа. Тиигэбэшье, «ямар юумэндэ дуратайбта?» гэһэн асуудалда цехэй 110 залуушуул ном уншаха дуратайбди гэжэ харюусаа.

Һонин номуудта автозаводойхидой ехэ дуратай байһыень мэдэһэн дээрэһээ, Москвагай поэдүүд болон уран зохёолшод шэнэ зохёолнуудһаа хэһэгүүдые уншахаяа заводто ходо ерэжэ байдаг. Профсоюзна библиотекын эмхидхэдэг литературна иимэ уулзалгануудта автозаводой хүдэлмэришэд дуратай юм. Иимэ уулзалгануудта хүнүүд ямаршье сагта олоороо сугларжа, һанаһанаа сэхэ руунь хэлэдэг, үгэ буляалдаанда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг.

Автозаводой литературна нэгэдэлэй гэшүүдэй бэшэһэн шүлэгүүд, рассказууд, повестьнуудай суглуулбаринууд тон һонирхолтойдо тоологдодог, тиимэһээ библиотекын тусхай тагууд дээрэ хадагалаатай байдаг.

Профсоюзна библиотекэнүүд автозаводойхидол адляар Советскэ Союзай промышленна олон предприятинуудта нээгдэнхэй. Тэдэнэй тоо мүнөө 29 мянга гаран болоо.

«Ном ехээр уншадаг» хүн гэһэн үгэ совет зоной дунда үргэнөөр таранхай. Ном, журнал уншажа, элдэб асуудалнуудаар ехэ юумэ мэдэхэ болоһон хүн иигэжэ үндэр дээдэ магтаалда хүртэдэг гээшэ. «Ном ехээр уншадаг хүн» дээдэ һургуули дүүргээшьегүй һаа, эрдэмтэй гэжэ тоологдодог. Ниитын библиотекэнүүд тэдээнэй университедүүдынь болоно.

Үзэг бэшэг мэдэхэгүй зонтой орон байһан Росси табин жэлэй турша соо дээдэ зэргын соёл культуратай, олон эрдэмтэдтэй, интеллигентнэ гүрэн болонхой. СССР-най дэлхэй дээрэ эгээл олоор ном хэблэн гаргадаг гүрэн юм: орон соо жэлдээ дунда зэргээр 75 — 76 мянган элдэб нэрэнүүдтэй номууд хэблэгдэнэ, тэдэнэй ниитэ тиражынь 1,3 — 1,4 миллиард болоо. Совет засагай жэлнүүдтэ элдэб нэрэнүүдтэй 2,3 миллион ном хэблэгдөө. СССР-эй арадуудай 89, хариин 56 хэлэн дээрэ барлагдан гараад, тэдэнэй бүхы тиражынь 39 миллиард болоһон байна. ЮНЕСКО-гэй мэдээнэй ёһоор, дэлхэй дээрэ хэблэгдэдэг дүрбэн ном бүхэнэй нэгэниинь СССР-тэ барлагдана.

ВИКТОР СМИРНОВ.
(АПН).

ҺААЛИШАД

ХАРИИН ОРОН

АЯНШАЛХАНЬ

Улаан-Үдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Нина Аюшеева, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомол-залуушуулай бригадын гэшүүн Таня Рымарева гэгшэд найман класс дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр түрэл колхозуудтаа һаалишадаар хүдэлхэеэ үлэһэн. Эдэнэр хэдэн жэлэй турша соо түрүү һаалишадай тоодо нэрлэгдэдэг болоо һэн.

Эрхим ажалаараа аймаг соогоо шалгарһан комсомолшууд Н. Аюшеева Т. Рымарева хоёр ВЛКСМ-оло дахин Хүндэлэлэй грамотаар эй обком болон райкомой зүгһөө шагнагдаһан байна.

Түрүү һаалишад Польшын Арадай Республикаар аяншалха түлөөһэгүй путёвконуудые колхозуудһаа һаяхан абаба.

А. ГАРМАЕВ.

[...]икрозонд— зүрхэ шалгана

[...] зүрхэнэй үбшэн (порок) [...]хада олон янзын арга хэ- [...]энэ. Теэд һүүлшын үедэ [...] юл һудаһанда электрод [...], зүрхэн соо байһан үб- [...]гэдэдаг байһан. Энэ арга [...]нуудтай байгаа. Юуб гэ- [...] зүрхэнэй үбшэн зарим ушар- [...] һайнаар тодордоггүй, тиш- [...]шье электродые хүнэй һу- [...] оруулхада аюул- [...] саг хэрэгтэй байгаа юм.

[...] Вильнюсэй гүрэнэй уни- [...]тэдэй терапин кафедрын до- [...] Юозас Ругенюс Литовско [...] Наукануудай академиин [...] болон химическэ технологиин [...]удай научна хүдэлмэрилэг- [...] хамта микрозонд хэжэ, [...] үбшэниие бүри һайнаар [...]лдаг шэнэ арга дурадхаа. [...]зондонь тон бишыхан хэм- [...], хүнэй гол һудаһанда ме- [...] зүүнэй нүхөөр оруулаг- [...] юм. Энэнь операциие хүн- [...]болгоо, тэрээндэ 15—20 мину- [...] шалагдана. Энээнэй [...] тээхи аргаар хэдэн часай [...] операци хэгдэдэг һэн. [...] мүнөө шэнэ арга хэрэглэ- [...] наркоз үгэдэггүй, ган- [...] микрозондын һудаһаар ябажа [...]нь рентгенээр харуулаг- [...] Зүрхэнэй үбшэнтэй хүн опе- [...] ядардаггүй, врачнар үб- [...] тон зүбөөр тодоруулна.

[...]РАГ ДЭЭРЭ: медицинын нау- [...]дай доктор Юозас Ругенюс [...]ридоо ажаллажа байна.

АПН-эй фото.

ДАЙНДА ЭСЭРГҮҮ ШЭНЭ ЭМХИ УРДА ВЬЕТНАМДА БАЙГУУЛАГДАБА

«Дайнда эсэргүү, дайн сэрэгтэ бүгэдэ зониие татаха ябадалда эсэргүү урда вьетнамайхидай хүдэлөөн» гэһэн дайн сэрэгтэ эсэргүү шэнэ эмхи Урда Вьетнамда һая байгуулагдаба гэжэ Сүлөөрэлгын хэблэлэй агентство (АПО) соносхобо.

Урда Вьетнамай улад зоной Америкэдэ эсэргүү хүдэлөөнэй, мүн тэндэхи городуудай зониие, залуушуулые сэрэгэй албанда таталгада эсэргүү хүдэлөөнэй бүри шангадажа байһан дээрэһээ тиимэ шэнэ эмхи бии болобо гээд, тэрэ эмхиин хүтэлбэрилэгшэдэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Америкын аша туһын түлөө ами наһаяа үгэхын тулада Урда Вьетнамай олон түмэн залуу хүбүүд Сайгоной марионеточнэ армида элсүүлэгдэнэ гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Ороноо һэргээн бодхоохын тулада дайн сэрэг дүүргэжэ, эб найрамдал тогтоохо саг ерээ.

Американ империалистнуудай, Тхиеу-Ки-Кхиемэй хорото бүлэгөөрхидэй хэжэ байгаа эзэрхэг түримхэй дайн, тэрэнээ Лаос ба Камбоджодо дэлгэрүүлһэн ушарынь энэ мэдүүлгэ дотор буруушаагдана.

(ТАСС).

ЭСЭГЭ ОРОНОО ХАМГААЛГЫН ВЬЕТНАМАЙ ФРОНТЫН ЦК-гай ПЛЕНУМ

ХАНОЙ. (ТАСС). Эсэгэ ороноо хамгаалгын Вьетнамай фронтын ЦК-гай XXI пленум Ханойдо боложо, 1970 оной хүдэлмэриин дүнгүүд, 1971 оной зорилгонууд зүбшэн хэлсэгдэһэн, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Вьетнамай фронтын III съездые мүнөө жэл зарлаха тухай шиидхэбэри абтаһан байна.

Тэрэ пленум дээрэ ДРВ-гэй президент Тон Дык Тханг үгэ хэлэхэдээ, США-гай эзэрхэг түримхэй дайнда эсэргүү тэмсэлээ үргэлжэлүүлэн, социализм амжалтатайгаар байгуулха гэжэ вьетнам арадай эрид шиидэнги байһыень тэмдэглэбэ.

Мүн лэ тэрэ пленум дээрэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Вьетнамай фронтын ЦК-гай президиумэй политическэ элидхэл зүбшэн хэлсэгдэһэн байба. Тэрэшэлэн Индохитадай арадуудтай һаналаа нэгэдэлгые дайшалхы ёһоор бэхижүүлхэ, Эсэгэ ороноо хамгаалгын фронтын уласхоорондын барисаае үргэдхэхэ тухай, ондоошье хэдэ хэдэн асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэһэн байба.

ЛАОСОЙ ПАТРИОТИЧЕСКА ФРОНТЫН ЦК-гай МЭДҮҮЛГЭ

ХАНОЙ. (ТАСС). США-гай конгрессэ президент Никсонэй хүргэһэн гадаадын политика тухай бэшэг дотор хэлэгдэһэн дайн сэрэгые «вьетнамизацилха» политикые Лаосой патриотическа фронтын ЦК буруушаагаад, «Индохитадта болон бүхы Ази дотор США-гай хара мүрөө хараһан хүсэлэй түлөө азиинхидые, индохитадай зониие эбыень таһалжа, хоорондонь дайлалдуулха гэһэн хорото политика» гээд «Никсонэй доктриные» сэгнэһэн байна.

Тэрэ «вьетнамизаци» гээшэнь дайн сэрэгые болюулһан ябадал бэшэ, тиигээд «американ сэрэгүүдые гарганабди» гэдэгынь Индохитадай бүхы оронуудта американ солдадуудые абаашажа, дайн сэрэг үргэлжэлүүлһэн ябадал болоно гээд ЦК-гай мартын 9-нэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Дайн сэрэг һүжэрөөлтые болюулха, Урда Лаосто эсэргүү эзэрхэг түримхэй добтолгоёо зогсоохо, американ сэрэгүүдые, тэдээнтэй нүхэсэгшэ гүрэнүүдэй сэрэгүүдые бултыень Лаосһоо дары гаргаха, Лаосой бүхы газар дайда бомбодолгоёо бүримүһэн болюулха эрилтэ Лаосой патриотическа фронтын ЦК табиһан байна.

ХИЛЫН САДАНГАА
ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • РАДИО

ИНДИРА ГАНДИИН ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ДЕЛИ. (ТАСС). Индиин арад зоной үзүүлһэн этигэл найдабаринь социально-экономическа хубилалтын программые олониитын дэмжэжэ байһые гэршэлэн харуулна. Ороной бүхы хүн зоной хабаадалсаад байгаа доронь лэ, тэрэ программа түргэнөөр ашатай үрэтэйгөөр бэелүүлэгдэжэ болохо юм гээд, һаяын парламентска һунгалтада ехэ илалта түйлаһан Индиин национальна конгресс гэдэг партиин ударидагша, премьер-министр Индира Ганди мэдүүлбэ. Бээе даанхай Инди гүрэн орон дотороо — социальна дэбжэлтэ, уласхоорондын оршон байдалда — эб найрамдалай ба хани барисаанай политика бэелүүлхэ шухала зорилготой гээд пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Индира Ганди т э м д э г л э б э. Социальна талаараа тэгшэ бэшэ байдалтай тэмсэл ябуулха, хүдэлмэригүйдэлгэ болон үгытэй ядуу байдалые усадхалга, газарай реформо бэелүүлхэ, ороноо дам саашадань индустриализацилха гээшэ баһал түрүүшын элжээнэй зорилго гээд тэмдэглэбэ.

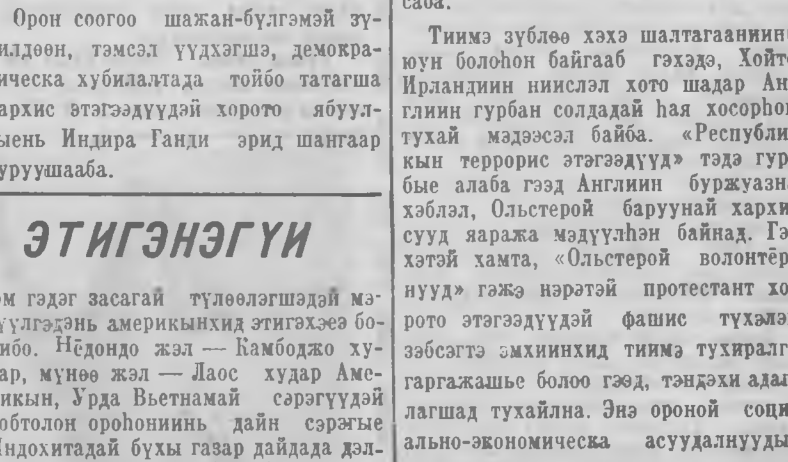
Орон соогоо шажан-бүлгэмэй зүрилдөөн, тэмсэл үүдхэгшэ, демократическа хубилалтада тойбо татагша хархис этэгээдүүдэй хорото ябуулгыень Индира Ганди эрид шангаар буруушааба.

АМЕРИКЫНХИД ЭТИГЭНЭГҮЙ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). США-гай правительствын политикада этигэхэгүй ябадал, Вьетнамдахи дайн сэрэг бүри ехээр һүжэрнэ аа гү гэжэ һанаагаа зоболго Америкын конгрессэй гэшүүдэй дунда бүри олошоржо байнхай.

Вьетнамай Демократическа Республика худар добтолон орохын тула американ сэрэгүүдые хэрэглэхыень, хэрбээ ДРВ-гэй хилэ дабаха болоо һаань, Сайгоной марионеточнэ сэрэгүүдтэ туһаламжа үзүүлхыень правительствые хоримжолһон хуулиин проект түлөөлэгшэдэй палатын хэдэн гэшүүд һая оруулһан байба.

Тэрэ проект зохёогшодой нэгэниинь — түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүнээр Коннектикут штадһаа һунгагдаһан Элла Грассо конгрессэ үгэ хэлэхэдээ иигэжэ мэдүүлбэ: «Аюултай политика Зүүн-Урда Азида правительствын бэелүүлжэ байдагыень американ арад үнинһөө хойшо хаража үзэжэ байна. Хүршэ гүрэнүүдэйнь газар дайда дээрэ Вьетнамай дайе абаашажа тараалга дайн сэрэг түргэнөөр дүүргэхэдэ туһалха юм гэдэг засагай түлөөлэгшэдэй мэдүүлгэдэ америкынхид этигэхээ болибо. Нёдондо жэл — Камбоджо худар, мүнөө жэл — Лаос худар Америкын, Урда Вьетнамай сэрэгүүдэй добтолон орохоёнь мүн сэрэгые Индохитайн бүхы газар дайдада дэлгэрүүлхэ аюул бии болгобо».

БИРМЭ. Ороной ниислэл хото Рангунда нээгдэһэн «Народные промыслы России» гэжэ выставкын эндэхид сэхэтэ һонирхон харана.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкын зал соо.

ТАСС-ай фотохронико.

Хойто Ирландидахи байдал улам хурсадана

ЛОНДОН. (ТАСС). Англиин армиин шэнэ подразделенинүүдые Хойто Ирланди худар нэмэжэ ябуулха тухай асуудал Англиин гол министрнүүд зүбшэн хэлсэбэ. Тэрээнэй хажуугаар, Ольстерой аюулгүйе хамгаалха комитет Белфастда суглаа үнгэргэжэ, тэрээндэнь юнионистка правительствын гэшүүд, Англиин сэрэгэй командовани, Хойто Ирландиин полици хабаадалсаба.

Тиимэ зүблөө хэхэ шалтагаанинь юун болоһон байгааб гэхэдэ, Хойто Ирландиин ниислэл хото шадар Англиин гурбан солдадай һая хосорһон тухай мэдээсэл байба. «Республикын террорис этэгээдүүд» тэдэ гурбые алаба гээд Англиин буржуазна хэблэл, Ольстерой баруунай хархисууд яаража мэдүүлһэн байнад. Гэхэтэй хамта, «Ольстерой волонтёрнууд» гэжэ нэрэтэй протестант хорото этэгээдүүдэй фашис түхэлэй зэбсэгтэ эмхиинхид тиимэ тухиралга гаргажашье болоо гээд, тэндэхи адаглагшад тухайлна. Энэ ороной социально-экономическа асуудалнуудые шиидхэхэеэ оролдогшо амгалан тайбан зоной урдаһаа засагаархидай бүри шэрүүн хэһээлтэ үүдхэхэ гэжэ тэдэ хархисууд зорёон тиимэ юумэ хэһэншье байжа магад. Мүн тэдэнэр Англиин солдадуудай уур сухалыень улам ехээр хүдэлгэхэ гэжэ бодоһоншье байжа магад.

Англиин армиин Ольстерто байгаа доронь, тэндэхи байдал улам хурсадаха гэжэ Белфаст шадар болоһон уршагта ушар эли тодоор харуулба.

Гэмтэ үйлэ хэрэгүүд улам олошорно

СТОКГОЛЬМ. (ТАСС). 530 мянган гэмтэ ябуулга үнгэрэгшэ жэл Швецидэ бүридхэлдэ абтаһан байгаа. Тэрэнь 1969 онөйхиһоо табанай нэгэ хубяар дээшэ гарана. Швециин полициин управлениин түлөөлэгшэ Е. Эсбьернсон иимэ олон гэмтэ ябуулга Швецидэ энээнэй урда тээ хэзээшье болодоггүй һэн гэжэ мэдүүлбэ.

• • •

ХЕЛЬСИНКИ. (ТАСС). Хуули эбдэһэн 350 мянгаад ушар Финляндида үнгэрэгшэ жэл бүридхэлдэ абтаһан байба. Тэрэнь 1969 онөйхиһоо 7 процентээр дээшэ гарана. Наркотик нюусаар худалдаха, хадагалха ушарнууд таба дахин олошорбо. Хүниие дээрмэдэхэ, хулгай хэхэ 90-ээд мянган ушар 1970 он соо энэ орондо болобо. Ондоогоор хэлэбэл, 10 процентээр олошорһон байна.

ЦРУ Лаосто шэбээлэнхэй

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Лаосой нейтралитет тухай Женевскэ хэлсээн 1962 ондо баталагдаһан байгаа. Тиигээд тэрэ хэлсээе эбдэжэ, тус ороной патриодуудта эсэргүү тэмсэлдэ хабаадуулхын тулада Лаосой зарим угсагаатанай дундаһаа хүлһэншэдые элсүүлэн һургаха хорото ябуулга США-гай тагнуулай центральна управлени хэжэ байдаг юм.

ЦРУ-гай 150—175 агент Лаосто шэбээлэнхэй.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

СОЁЛОЙ ҺОНИН

УРАН БЭЛИГЭЭРЭЭ ШАЛГАРБА

Улаан-Үдын аймагта уран һайханай бүлгэмүүдэй түгэсхэлэй наада харалган болоҗо дүүрэбэ. Энэ жэлдэ район дотор үнгэргэгдэһэн харалгада олон коллективүүд хабаадалсажа, элдэб янзын номернуудые гүйсэдхэһэн байна.

Хүдөөгэй соёлой байшангуудай дундаһаа Оронгын соёлой байшангайхин шалгаржа, 1-дэхи һуури эзэлбэ. Байшангые даагша С. С. Содномова, уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ В. Запханов гэгшэд даадаг ажалдаа харюусалгатайгаар, оролдосотойгоор хандана. Тус байшангай дүшэн хүнһөө бүридэһэн хоорой «Парти тухай дуун» һүр жабхалантайгаар зэдэлээ. Залуушуулай болон басагадай хатарнууд жэншэдгүй һайнаар гүйсэдхэгдөө. Мүн бусадшье олон номернууд жюриин үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байна.

Дууша, зугааша, хатарша олон басагад, хүбүүдтэй Гильбэрын соёлой байшангай коллектив хоёрдохи һуури эзэлээ. Композитор Б. Цырендашиевай «Агын малша басаган» тухай дуу Содном Дашиев сэдьхэл хүдэлгэмөөр дуулаа. Тиихэдэ багша Любовь Горбатовагай хонгёо хоолой бултанда һайшаагдаа.

Тэрэшэлэн Ивалга тосхоной уран һайханай бүлгэмэй коллектив мүн лэ һонирхолтой номернуудые харуулһан байна. Ивалгын соёлой байшангай методист В. Н. Старжевскаягай найруулһан «Аляаһан багтаганаанда дуратай байгаа» гэһэн хатар һонирхолтой гэжэ тэмдэглэмээр. Тиихэдэ Людмила Эрдынеева, Александр Круглов гэгшэдэй гүйсэдхэһэн «Баяр» гэжэ хатарые жюрин гэшүүд бултадаа һайшаажа, нэгэн дуугаар республикын түгэсхэлэй нааданда оруулба.

Дуушад Николай Урбазаев, наада харалгада хододоо эдэбхитэйгээр хабаададаг Лидия Музыкова, Пана Щербакова гэгшэд ирагуу һайхан хоолойгоороо сугларагшадай зүрхэ хүдэлгөө.

Мүнөө жэлдэ үнгэргэгдэһэн наада харалгада коллективүүд олоороо хабаадалсахынгаа хажуутаар, гүйсэдхэһэн номернуудайнгаа шанар, шэнжые һайжаруулһан байха юм. Тиихэдэ Ехэ-Куналейн хоорто залуушуул тон олоороо хабаадажа, аба, эжынэрэйнгээ һайн һайхан заншалые үргэлжэлүүлбэ гээшэ.

В. САВЕЛЬЕВА.

ҺАЙН, ҺАЙХАН ЗАНШАЛ

Ленинэй орденто локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд сүлөөтэй сагаа хүхюунээр үнгэргэхые оролдодог, эрмэлзэдэг юм. Эдэнэр суббото, амаралтын үдэрнүүдтэ сэбэр агаарта ошожо амардаг, сэнгэдэг. Үгышье һаа республикынгаа нютаг, аймагуудаар ябажа, түүхэтэ газарнуудтайнь танилсадаг болонхой. Һаяхан заводой якорьна цехэй жараад хүдэлмэришэд бүхы коллективээрээ хоёр автобусоор Хяагта хото ошожо, тэндэхи хизаар ороноо шэнжэлхэ музейе хараһан, һонирхоһон байна. Тиихэдэ — заводой комсомол, залуушуулһаа бүридэһэн агитбригада республикынгаа ажахы, тосхонуудаар ябажа, концерт харуулдаг болоо. Жэшээнь, заводой комсомолой комитедэй секретариин орлогшо Елена Рыжук гэшын хүтэлбэрилдэг агитбригада ээлжээтэ концерт наадала харуулхаар аян замдаа мордобо. Эдэнэр Каменск, Бабушкин хотын ажалшадта һонирхолтой программатай концерт харуулба. Энээнһээ гадна агитбригадые хүтэлбэрилэгшэ Елена Рыжук КПСС-эй XXIV съездын Директивэнүүдэй проект тухай асуудалаар концертын урда тээ хөөрэлдөө хэжэ, орденто заводойнгоо үнгэрһэн жэлдэ туйлаһан амжалта, юһэдэхи табан жэлдэ хэгдэхэ ажал хүдэлмэриингөө түсэб, даабаринуудтай арад зониие танилсуулна. Иигэжэ манай заводой хүдэлмэришэд, залуушуул миин һууҗа шададаггүй, арад зоной дунда ябажа заводойнгоо амжалтатай сугларагшадые танилсуулдаг, өөһэдөөшье олон юумэ мэдэжэ, хараҗа ерэхые хүсэдэг һайн һайхан заншалтай болонхой юм.

Г. ДАНЗАНОВ.

ДУУ, ХҮГЖЭМ ЗЭДЭЛНЭ

КПСС-эй XXIV СЪЕЗДДЭ ЗОРЮУЛАГДАҺАН УРАН ҺАЙХАНАЙ БҮЛГЭМҮҮДЭЙ ХАРАЛГА УЛААН-ҮДЫН ПРЕДПРИЯТИ, ЭМХИ ЗУРГААНУУДТА ҮНГЭРГЭГДЭЖЭ БАЙНА. ҺАЯХАН НИИСЛЭЛ ХОТЫН ПРИБОР БҮТЭЭЛГЫН ЗАВОДОЙ ЭДЭБХИТЭЙШҮҮЛ ӨӨҺЭДЫНГӨӨ ШАДАБАРИИЕ КОЛЛЕКТИВЭЙНГЭЭ АЖАЛШАДТА ХАРУУЛЖА, ЕХЭТЭ БАЯСУУЛБА. ТУС ЗАВОДОЙ УРАН ҺАЙХАНАЙ БҮЛГЭМДЭ 100 ШАХУУ ХҮН ХАБААДАЛСАНА. ТЭДЭНЭЙ ГҮЙСЭДХЭҺЭН ОЛОХОН НОМЕРНУУД ТҮГЭСХЭЛЭЙ КОНЦЕРТДЭ ОРУУЛАГДАХА БОЛОНХОЙ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: УРАН ҺАЙХАНАЙ БҮЛГЭМЭЙ ХАТАРШАД «ВАЛЕНКИ» ГЭЖЭ ХАТАР ГҮЙСЭДХЭНЭ. ДУУШАН Д. БАДМАЕВ ИРАГУУ ГОЁОР ДУУЛАНА. ЗАВОДОЙ ХҮГЖЭМЭЙ АНСАМБЛЬ.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

БРАТСКЫН ГЭС-һээ АХА ХҮРЭТЭР

Мүнөө Зүүн-Сибириин Буряадай трестын инженернэ барилгын талаар комплексно отряд Мон тосхон дээрэһээ Ахын аймагай түб Орлик тосхон хүрэтэр зайн галай утаһа татахын тулада ЛЭП-35 түхэлэй баханануудые тодхожо эхилэнхэй.

Энэ комплексно отряд хоёр бүлэг болоҗо, нэгэниинь Мон—Нүхэн—Дабаан, нүгөөдэнь Нүхэн—Дабаан—Орлик гэһэн маршрудтайгаар хүдэлжэ байна. Инженернүүд, геологууд, топограф болон геодезистнар булта 20 гаран мэргэжэлтэд янгинама хүйтэн дундуур, хада уулын орьёл соогуур суута Мүнхэ Сарьдагай хаяагаар Алаг-Шулуун һуурин хүрэтэр аяар Братск ГЭС-һээ дамжуулагдаха зайн галай утаһа татажа байна.

Орьёл шулуун хабсагайнуудые махан һуурин тосхонһоо холо, харгы замгүй газараар ябажа, хүйтэн үдэрнүүдтэ хүдэлхэ гээшэ тиимэшье бэлэг хэрэг бэшэ. Гэбэшье эдэнэр февраль һарынгаа түсэб 120 процент дүүргэһэн байха юм. Главна инженер, топограф Олег Пермяков болон инженер-топограф Иван Курилов гэгшэд эдэнэрэй дундаһаа онсо шалгарна.

— Мүнөө гол түлэб утаһа гуур татахада зохисотойб, районь хүрьһэн ямар бэ гэ... тэ асуудалнуудые шиидхэһэ... набди. Түсэбэй ёһоор энэ ... мэри июлиин 1-дэ ... рилга-хабсаралгын ... хэгдэжэ эхилхэ юм,— гэжэ ... гическа партиин начальник ... димир Иванович Панов ...

Зайн галай утаһа ... хурдадхахын зорилгоор Эрх... тын арбан хүнһөө бүридэһэн ... һа нэгэ бүлэг мэргэжэлтэд ... Мон хоёрой хоорондохи хүда... эдэ үдэрнүүдтэ хэжэ ...

Манай ...

ШЭНЭ БҮД

Улаан-Үдын нарин сэмбын фабрикада эрэ ба эхэнэр хүнүүдтэ пальто оёхо нарин сэмбэ болон драп бүтээн гаргагдадаг болоһоор үнинэй юм. «Северянка», «баянгол», «раджана», «анюта», «түмэн» гэхэ мэтэ маркын сэбэр нооһон, хахадынь нооһон бүдүүд мүнөө үедэ нэхэгдэнэ.

«Баян-гол» гэжэ бүд худалдан абагшадай зүгһөө яһала ехэ эрилтэтэй юм. Энэмнай ямаршье холисогүйгөөр, сэбэр нооһоор нэхэгдэһэн гээшэ. Тиимэһээ шанарыншье һайн байха.

Худалдан абагшадай һонёо түргөөр буурадаг дээрэһээ түргэ түргэн шэнэ бүд гаргахые оролдодогбди. «Анюта» гэжэ бүдые «регинэ» һэлгэхээр харааһ... Тэрэшэлэн нэрэтэй болоо... бүдүүд олон. Байгша ондо ... хэ яармаг дээрэ шэнэ бү... дээ харуулха байхабди.

Манай фабрикада гарга... бүдэй 93 процентнь ... предприятинуудта орожо ... һан болоҗо гарана. Ү... процентнь эд бараанай ... нуудта худалдагдадаг юм. ... Үдын нарин сэмбын фа... продукци Сибирь болон ... Дурна зүтэй магазинуу... Дунда Азиин республ... ташье үзэхэ байхат.

Т. ДРОГИН...
фабрикын хүдэлмэри...

НОМУУД ЭЗЭЕЭ ХҮЛЕЭН...

Хотын ажалшадһаа номуудта захил абадаг манай магазин үдэр хоногой үнгэрхэ тума олон хүнүүдһээ захил абажа байдаг болоо. Илангаяа политическэ, уран һайханай номуудые захижа абаха дуратайшуулай тоо тэдэнэй дунда олон. Мүнөө магазинда захилаар ерэһэн «Большая советская энциклопедия» номой гурбадахи боти абтаад, захил хэгшэдтээ тараагдажа байнхай. Энээнһээ гадна, философско энциклопедиин бүхы табан боти һаянай абтажа, мүн лэ захил хэгшэдэй гарта оробо. Тиихэдэ эрдэмтэдэй ажалдаа хэрэглэмээр справочнигууд магазинда абтаһан байна.

Уран һайханай литератур... дай дунда Максим Горькиин 8 боти, дэлхэйн бүхы литературын библиотекэдэ оруулагдаһан Мухтар Ауэзовай «Путь Абая» гэһэн роман, И. С. Тургеневэй бүхы ботинууд, Константин Федин, Сергей Маршак гэгшэдэй дүрбэ дүрбэн ботинууд магазиндамнай абтаһан байна.

Манай магазинһаа үшөө ямарнууд ном, литература худалдажа абахаар бэ?

Һүүлэй үедэ магазинда ерэһэн номуудай дунда «Наука» хэблэлээр гаргагдаһан «Сибири... хэ» гэһэн ном уншагшад... харал татамаар. Тэрэ сугл... ри табан ботиһоо бүридэһэн... нөө бүхы табан боти маг... абтаба. Мүн медицинын хү... рилэгшэдтэ шухала хэрэг... лодог 12 ботиһоо бүридэһэн ... лая медицинская энцик... абтаа.

Табадахяа хэблэгдэжэ ... Владимир Ильич Ленинэй ... нениин 51, 52, 53, 54-... Карл Марксын 41-дэхи боти ... мүн лэ абтанхай, захил хэг... хүлеэжэ байнхай.

П. БУДОЖАПОВ...
магазинниие даагш...

«СПАРТАГАЙХИД» ЭРХИМЛЭЭ

Спорт

Республика дотор үнгэргэгдэжэ дүүрэһэн профсоюзуудай спартакиадын дүн гаргахада, Ленинэй орденто «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүд бусадһаа һайн үрэ дүн туйлаһан байна. Тиигэжэ эдэнэр республика соогоо түрүү һуури эзэлдэг ЛВРЗ-гэй, «Забайкалец» клубуудай спортсменүүдые хойноо оруулжа шадаһан байха юм. Эндэ «Спартак» бүлгэмэй тренер Василий Абашеевэй габьяань ехэ. Тэрэнэй хүмүүжүүлһэн спортсменүүд Владимир Грязнов, Владимир Гоняев, Сергей Некипелов, Владимир Асеев гэгшэд санаар урилдахадаа эрхимлэжэ, республикын чемпионой улаан лентэдэ хүртэһэн байна. Эхэнэрнүүд сооһоо Нина Суранова Лида Разгильдеева хоёр 5,10 километрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда баһал эрхимлэжэ, республикын эрхим спортсменүүдэй тоодо оролсожо шадаһаниинь һайшаамаар. Энээнэй хажуугаар «Спартак» бүлгэмэй үнинэй спортсменүүд Павел Лаптев, Василий Абашеев, СССР-эй спортын мастернууд Геннадий Галимов, Иван Анненков, спортын хүндэтэ мастер Вячеслав Щеглатов болон бусад сана, конькигаар урилдахадаа эрхим һайн дүн харуулаа бэлэй.

РСФСР-эй зунай табадахи спартакиадада хабаадалсаһан «Спартак» бүлгэмэй спортсменүүд мүн лэ һайн дүн харуулаа һэн. Жэшээнь Россин «Спартак» бүлгэмэй Центральна Советэй түрүү һуури эзэлхын түлөө хүнгэн атлетикээр Москва, Тула хотонуудта үнгэргэгдэһэн урилдаанда Сергей Ры... һайн амжалта туйлажа ... Тэрэ 3000 метрэй зайда ... дахадаа Россин «Спартак» ... гэмэй чемпионой лентэ, үд... Москва хотодо үнгэргэг... урилдаанда хабаадалсаһан ... гей дахинаа эрхимлэжэ, «Спар... так» бүлгэмэй Бүхэсоюзна ... ведэй чемпион болоһон ба...

Нүгөөдэ спортсменка ... зургаатай Надежда Соко... 1500 метрэй зайда ехэшүү... урилдахадаа хоёрдохи ... эзэлжэ, үетэн нүхэдөө баяс... һан юм. Эдэ бүгэдые согсо... байхада, манай республи... «Спартак» бүлгэмэй спор... нүүдэй һүүлэй үедэ яһала ... амжалта туйлажа ябаһ... тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ.

В. МОЛЧАНОВ...
«Спартак» бүлгэм... инструктор...

ОЛЗОТОЙ АНГУУШАД

Ангуушадые ойн баялигай ёһото эзэд гэжэ зон хэлсэдэг. Захааминай ан олзоборилгын ажахын хүдэлмэрилэгшэд энэ жэлдэ агнууриин хаһые урагшатай үнгэргэжэ байгаа юм.

Штатна ангуушан Жамсаран Цыденовэй ажалһаа бусахадань залуу нүхэрынь—Булад Галсанов —үни байрадаа ерэнхэй, сайгаа шанажархёод, нүхэдөө хүлеэжэ байба. Түүдэгэй галһаа тээ холохон 10-аад хэрмэн жэрысэ табяатай. Жамсаран 19 хэрмэтэй ерээ. Харин Николай Ажитов харанхы болоһон хойно отогтоо ерэбэ. Үлхөөнь хамагһаа ехэ хэбэртэй.

— Ябаһаар ябатараа оройтошооб,—гэжэ нүхэдтөө хэлэнэ.

— Яагаа олон юм, хэды хүргэбэш?—гэжэ Жамсаранинь атаархангяар асууба.

— Хорин хоёрые буудааб.

— О-һоо!

Үдэшэ оройхон болотор агнууриин хөөрэлдөөн үргэлжэлөөд, нюрга шаралган, «хурхи үлтэргөөн» болоо һэн ааб даа.

Агнууриин үнгэрһэн сезондо хэрмэшэдэй иимэ бригада Захааминай аймагай хүбшэ тайгаар отоглоо, «зөөлэн алта» бэдэрээ. Тиин һая наашадаа баригдаагүй олон хэрмэ—33.000 гаран хэрмэ ан олзоборилгын ажахыда тушаагдаһан байна. Хамта 90.580 түхэригэй хэрмэнэй арһан бэлэдхэгдээ.

—Эдэшни наймаанда гарахадаа хэды зуун мянгата болохо юм—бү мэдээ. Манайш эндэхи хэрмэн шанар һайнтай, наймаанда гүйсэтэй юм. Ехэнхинь Ленинградай аукциондо эльгээгдэжэ, валютаар арьехэ, алтантай тэнтэйгээр ошохо. «Зөөлэн алтан» гэжэ дэмы нэрлэгдээгүй,—гэжэ ажахын директор Виктор Прокопьевич Москвитин хөөрэнэ.—Манайш ой тайга гээшэ хэмгүй ехэ баялигтай, алтаар дүүрэн, мүнөө дээрэ үшөөл суургатай абдар тээшэ. Энэ абдарые уудалжа, хэмгүй баялигайнь зарим хубидашье арад зоноо хүртэлсүүлхэ гээшэ бидэнэй зорилго.

Ажахын штатна ангуушад: Сэрэн Шагжиев, Бата Шойдонов, Даша-Нима Гуржапов, Жамсаран Цыденов, өөрын дураар агнагшад Петр Базаров, Чимит Цыреторов, Цырен-Доржо Дугаров, Аюр Цыбиков, Родион Тунжинов болон бусад — эрхимынь 600 хэрмэ, 10—15 центнер ангай мяха тушаажа, уялга, договорнуудаа холо үлүүлһэн байна.

Республика дотороо ан олзоборилгын түрүү ажахы болоһон Захааминай госпромхоз ойн баярай 1970 онийе ажалай ехэ амжалтатайгаар түгэсхөө. Ой тайгын баялигуудые бэлэдхэхэ түсэб 163 процент, худалдаа наймаанда гаргаха түсэб хоёр дахинһаа үлүүгээр дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 75 мянган түхэригэй олзо хэгдэһэн байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ һамар, һархяаг, элдэб жэмэс суглуулха, бэлэдхэхэ түсэб илангаяа холо үлүүлэгдэжэ, 210 гара мянган түхэригэй продукци наймаанда ябуулагдаа. Ангай мяха бэлэдхэхэ түсэб баһал 10 гаран центнерээр үлүүлэгдэһэн байна.

Һая ажахын ангуушад сугларжа, 1970 онойнгоо хүдэлмэриин дүнгүүдые, мүнөө жэлэйнгээ, мүн табан жэлэйнгээ зорилгонуудые зүбшэн хэлсээ.

Табан жэлэй туршада тус ажахын үйлэдбэри ехээр хубилжа, ангуушад жэлэй дүрбэн сагта ходо ажалтай, олзо доходтой болохо байна. Туулай, норко үдхэлгын фермэнүүд, модо хюрөөдэлгын цех гэхэ мэтэ бии болохо. Хойшоо Байгал далайда шудхадаг Удалха голой эрьеэр 250—300-гаад гектар сабшалангай, 5—6 мянган гектар бэлшээри бии. Эндэхи ногоон оройдоо тооной хэрэглэгдэнэгүй. Ангуушад, геологуудһаа бэшэ хүн тэндэ ябадагшьегүй юм. Тэрэ газарые эдлэхэ, ангуушадаа ажалтай, салин хүлһэтэй болгохо зорилгоор олзоборилгын ажахы тэндэ эмхидхэхэнь. Хамта 100 гүүтэй адуун һүрэг тэндэ үдхэхэ гэжэ шиидхэгдэбэ. Тиигэбэл адуунай мяха худалдалгаһаа 20—25 мянган түхэригэй олзо ажахы жэлдээ нэмэн абадаг болохо. Ажахын ангуушад үбһэ тэжээл зундаа өөһэдөө бэлэдхээд, агнууриингаа хоорондуур адуугаа хараад байхадань хамаагүй. Хэрмэ, булганай, буга, хандагайн орон гээшэ одоол тэндэ. Агнууряашье хэжэ, адуугаашье үдхэжэ, алирһаашье түүжэ, һамараа наншажа байха газар.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ,
манай корреспондент.

БАЯСХАЛАНДА ХҮРТЭБЭ

Һаяшаг түмэр замай Улаан-Үдын отделениин дежурна В. Е. Макшанцев халаанаа тушаагаад түмэр замай хажуугаар гэр тээшээ гэшхэлжэ ябаба. Эгээл энэ үедэ ашаа шэрэһэн локомотив хажуугаарнь үнгэрөө. Гэнтэ харахадань нэгэ вагоной мөөрын була сооһоо улаа бутарса гал шэдэлжэ ябаба. Муу юумэнэй болоһые нүхэр Макшанцев дары ойлгоод, локомотивые байлгаха гэжэ станци тээшээ гүйбэ. Уданшьегүй поезд зогсоогдожо, аюул дары усадхагдаад, замаа үргэлжэлүүлээ.

Түмэр замай Улаан-Үдын ди станциин хэлхеэ холбооной ахалагша электромеханик А. Д. Чёрный өөрынгөө туһалагша В. Г. Чикин гэгшэтэй утаһа шалгажа ябатараа таһарһан рельс обёоржорхёо. Эдэнэр хэрэгтэй газартань түргэн дуулгажа, энэ замаар ябаһан ашаанай поездые зогсоожо үрдеэ. Ажал хүдэлмэридөө харюусалга ехэтэйгээр хандадаг эдэ түрүүшүүл түмэр замай Улаан-Үдын отделениин зүгһөө баясхаланда хүртэжэ, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа.

М. СОЛОМЕННЫЙ.

«Унтариһаа гараһанай һүүлээр...»

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ТОБШОХОНООР...

◆ Закаменск городой арадай театрай коллектив нютагаархидтаа А. Островский, Н. Соловьев гэгшэдэй «Белугинай гэрлэлгэ» гэжэ 5 үйлэтэй комеди түрүүшынхеэ харуулба.

РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша В. Соболев зүжэгые найруулан табяа.

С. ДМИТРИЕВА.

◆ Улаан-Үдын Октябрьска районой үхибүүдэй 9-дэхи клуб соо 20-дохи һургуулиин һурагшад ба түрэлхид сугларжа, үхибүүдэй хүсөөр табигдаһан концерт һонирхон хараба.

Олониитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг пенсионернүүд С. А. Мункуева, Н. И. Сипкова, А. П. Потапова гэгшэдэй хүтэлбэри доро концерт бэлдэгдэһэн байна.

М. ДРЯХЛОВ.

ШОНО ХОРООГДОБО

Шоно тайгын ан гүрөөлдэ, хүдөө ажахыдашье тойд ушаруулна. Үнгэрэгшэ жэлдэ республикын ажахынуудай 300 хонин шоныи хүнэһэн болоо. Ушар иимэһээ энэ арьяатаниие хюдаха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулагдаһан зандаа.

Шоно хюдалгада 150 ангуушан хабаадалсаа. Элдэб арга хэрэглэжэ, 1970 ондо 303 шоно хороогдобо. Тэрэ тоодо 89 эмэ шоно, 106 гүлгэн. 121 шонодо хоро эдюулжэ, 78-ыень нүхэн соонь, 8-ыень буудажа бариһан байна.

Шонотой тэмсэхэ хэрэгтэ 22.100 түхэриг гаргашалагдаа, энээнэй 18.400 түхэригынь ангуушадта шан болгон барюулагдаа.

Захааминай аймагта 60 шоно, Баунтда — 55, Зэдэдэ — 43 арьяатан хюдагдаһан байха юм. Ангуушан Г. И. Парфёнов (Баунт) 6 эмэ, 4 эрэ шоно алажа, 800 түхэригэй шанда хүртэбэ. Ц. М. Шангаев (Захаамин) нүхэн сооһоонь 12 гүлгэ бариһан байна. Буряадай ангуушад 250 шоно алаха даабарияа гурбан зуу гаратар дүүргээ.

М. ГЫЛЫКОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Хүдэлмэриин минута бүхэниие ашагтайгаар гаргашалха» гэһэн түрүү бэшэг. Республика доторхи һонин. ТАСС-ай мэдээсэл.

Хоёрдохи хуудаһанда: Н. Крыловой «Индустриализациин замаар» гэһэн статья. Түрэл орон доторхи һонинууд. Арадай хиналтын комитедтэ.

Гурбадахи хуудаһанда: «Илалтын жагсаал» гэһэн В. Найдаковой статья. Уласхоорондын мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Спорт. Шэнэ һонинууд. Соносхол.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА. 13... һаа 18.30 минута хүрэтэр ... һаа дамжуулга. 13 часһаа ... торхи һонин. 13.05 минутаһаа ... рагшадта зорюулагдаһан дам... 13.30 минутаһаа «Шамда ... һан» гэһэн дамжуулга. 14.15 ... таһаа концерт. 15 часһаа ... Дубны» гэһэн дамжуулга. 15.3... нутаһаа «Хүгжэмтэ киоск» ... дамжуулга. 16 часһаа тем... 18.20 минутаһаа орон доторхи ... нин. УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: ... минутаһаа үхибүүдтэ зорюу... һан уран һайханай филь... минутаһаа концерт. 20 часһаа ... минута хүрэтэр Москваһаа ... га. 20 часһаа концерт. 21 ... уласхоорондын панорама. 21... спортын һонин. 23.15— ... аяншалгада дуратайшуулай ...

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕ...

Манай адрес, телефонуу...

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-..., приёмная—54-93, зам. редактора—68-08, зам. редактора—62-62, ответ. секретаря—50-52, зам. ответ. секретаря—65-..., отделы: партийной жизни—60-91, сельского хозяйства—64-..., 63-86, пропаганды и агитации—56-23, промышленности и строительства—61-35, советского строительства и быта—69-..., культуры и школ—60-21, писем и рабселькоров—67-81, информации—34-05, общественная приёмная—56-62, машинное бюро—57-63, фотолаборатория—33-61.

Гор. Улан-Удэ типография управления по печати при Совете Министров БурАССР Н-02373. Заказ 906.